

Sondaż: 3,5 proc. badanych odczuwa komplikacje poszczepienne »10

Brak pracowników sezonowych »16

Młode ziemniaki już w sklepach »18

Szpaki – pomocnicy sadowników i piraci owocowi! »19

Susza i przymrozki już zrobiły swoją „czarną robotę”

Narodowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (NKVC) na razie zaleca wstrzymanie się od ogłoszenia stanu zagrożenia suszą na Litwie. Tymczasem rolnicy są innego zdania.

Mimo że w ostatnich dniach w całym kraju popadało, rolnicy, hodowcy bydła i sadownicy sądzą, że to wcale nie oznacza, że susza już nam nie grozi. Jednogłośnie twierdzą, że majowe przymrozki i czerwcową susza niestety już zrobiły swoją „czarną robotę”, a teraz deszcz może tylko trochę poprawić sytuację. Jeśli natomiast zaczną się ulewy, to nadmiar wody może nawet poważnie zaszkodzić tegorocznym plonom. »6

Fot. Marian Paluszkiewicz

Uchodźcy wojenni z Ukrainy uczą nas tolerancji »11

Szykują się nowe wytyczne polityki językowej państwa »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedroń, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraça. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Ukraina nie zostanie oficjalnie zaproszona do NATO na szczycie w Wilnie

„Liderzy państw NATO nie zaproszą oficjalnie Ukrainy do dołączenia do Sojuszu Północnoatlantyckiego na szczycie w Wilnie, który odbędzie się w połowie lipca” — oświadczył w poniedziałek sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg na wspólnej konferencji prasowej z kanclerzem Niemiec Olafem Scholzem.

Zaznaczył, że przywódcy NATO będą jednak dyskutować na temat tego, w jaki sposób bardziej zbliżyć Ukrainę do Sojuszu. Ostrzegł także przed zaakceptowaniem przez świat zamrożonego konfliktu na Ukrainie w zamian za zakończenie wojny. Kanclerz Scholz przekazał, że Niemcy są gotowe na możliwe przedłużenie się rosyjskiej inwazji.

ROSJA STRACI ZDOBYTE TERYTORIA

„Nasze wojsko walczy: pozycja po pozycji, krok po kroku posuwamy się naprzód. Jedyne, o co powinna się teraz martwić Rosja, państwo terrorystyczne, to jak przygotować swoje społeczeństwo na to, że stracą wszystko, dla czego zaczęli niszczyć przyszłość swojego państwa” — powiedział w niedzielnym wystąpieniu wideo prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski.

Zapewnił również, że na Ukrainie nie zniszczono ani jednego systemu Patriot, odnosząc się do piątkowej wypowiedzi Władimira Putina, że Rosja rzekomo zniszczyła 5

kompleksów Patriot pod Kijowem i może zniszczyć każdy budynek w centrum Kijowa.

ZAMINOWANE GRUNTY I DZIAŁKI

Sztab Generalny Sił Zbrojnych Ukrainy poinformował, że w obwodzie zaporoskim rosyjskie wojsko zaminowuje grunty i działki osób, które odmówiły przyjęcia rosyjskiego obywatelstwa. Minowaniem terenu zajmują się jednostki inżynierskie rosyjskich sił okupacyjnych.

„GORZEJ NIŻ PIEKŁO”

W niedzielę portal „The Sunday Times” doniósł, że pijani rosyjscy żołnierze wykastrowali szczyrykiem dwóch ukraińskich jeńców wojennych przetrzymywanych w izbie tortur; takie okrucieństwa są powszechne w toczącej się w Ukrainie wojnie.

„Jeden z żołnierzy, 25-latek, był przetrzymywany przez Rosjan przez miesiąc, a drugi, w wieku 28 lat, przez trzy. Zostali uwolnieni w ramach wymiany jeńców. Przeżyli »gorzej niż piekło«. Obaj żołnierze wrócili już na front” — napisała gazeta.

Specjalna sprawozdawczyni ONZ ds. tortur i okrutnego traktowania, Alice Jill Edwards, informowała o powszechnym stosowaniu przez rosyjskie wojsko fizycznych i psychicznych tortur wobec ukraińskich jeńców wojennych. „Praktyki te obejmują elektrowstrząsy, bicie, poduszanie, po-

zorowane egzekucje i inne groźby śmierci” — powiedziała ekspertka ONZ.

WZROŚLA ŚMIERTELNOŚĆ WŚRÓD LUDNOŚCI

„W okupowanym Mariupolu wzrosła śmiertelność wśród ludności cywilnej: wskaźniki są trzykrotnie wyższe niż podczas epidemii COVID-19” — poinformował w poniedziałek ukraiński portal ZN na podstawie analiz Centrum Narodowego Oporu.

Śmiertelność wśród mieszkańców okupowanego Mariupola z przyczyn naturalnych jest obecnie 2,6 razy wyższa niż w czasie pandemii koronawirusa. To ok. 400 osób tygodniowo. Przyczyną jest przedstawienie miejskiego systemu ochrony zdrowia na potrzeby rosyjskiej armii. Najeźdźcy zatrudnili personel medyczny na potrzeby swoich rannych żołnierzy, twierdzi Centrum. Sytuację komplikuje fakt, że osobom, które nie przyjęły rosyjskiego paszportu odmawia się opieki medycznej. Okupanci zabraniają pracownikom medycznym leczenia takich osób.

W Mariupolu wojska rosyjskie zaczęły sprządać dzieci pod kątem ich współpracy z Siłami Zbrojnymi Ukrainy. Lojalny wobec Kijowa doradca mera Mariupola Petro Andriuszczenko mówi, że okupanci „osiągnęli skrajny punkt paranoi”.

Opr. J.G.
Na podst. PAP

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Kraje z najniższym odsetkiem osób zagrożonych ubóstwem

W 2022 r. Czechy, Słowenia i Polska były krajami UE z najniższym odsetkiem osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym — podał Eurostat. Na przeciwnym biegunie znalazły się Rumunia, Bułgaria, Grecja i Hiszpania.

W 2022 r. 95,3 mln osób w UE (22 proc.

ludności) było zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Liczba ta pozostała niemal bez zmian w porównaniu z 2021 r. (95,4 mln).

Zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym różniło się znacznie w poszczególnych państwach UE. Ru-

munia (34,4 proc.), Bułgaria (32,2 proc.) i Grecja (26,3 proc.) zgłosiły najwyższy odsetek osób zagrożonych ubóstwem. Z kolei Czechy (12 proc.), Słowenia (13 proc.) i Polska (16 proc.) zanotowały najniższy odsetek. Średnia wartość dla UE wynosi 21,6 proc. ■

PAP

Spotkanie absolwentów „Piątki”

W najbliższą niedzielę odbędzie się tradycyjne spotkanie absolwentów pierwszego po wojnie polskiego gimnazjum w Wilnie.

Chodzi o słynną „Piątkę”, obecnie Gimnazjum Inżynieryjne im. Joachima Lelewela.

Spotykamy się — jak zwykle — przy starym gmachu szkolnym na ul. Piaski 1 (Smėlio 1), tradycyjnie robimy wspólne zdjęcie

ze św. Krzysztofem w tle, potem w auli szkolnej będziemy omawiać ważne dla nas sprawy, wspomnienia z dawnych lat.

Spotykamy się 25 czerwca, o godz. 14 00.

Zapraszamy też dzieci czy wnuków tych absolwentów, którzy z różnych powodów przyjść nie mogą.

Będzie to kolejna lekcja naszej wileńskiej historii.

Do zobaczenia!

Organizatorzy

Imieniny

20 czerwca

Adalberta, Baltazara, Bogny, Braatomira, Florentyna, Franciszka, Gemmy, Hektora, Jana, Jana Chciciela, Makarego, Małgorzaty, Rafaela, Rafała

21 czerwca

Alicji, Alojzego, Demetrii, Domamira, Euzebiusza, Marcji, Rajmunda, Rudolfa, Rudolfiny, Terencji, Terencjusza

Cytat dnia

„Autostrada »Via Baltica« byłaby arterią komunikacyjną, bramą dla przybywających na Litwę i co niezwykle ważne, częścią infrastruktury mobilności wojskowej” — powiedziała premier rządu RL Ingrida Šimonytė podczas poniedziałkowej ceremonii otwarcia przebudowy odcinka.

Liczba dnia

1,3 proc. — o tyle ma spaść PKB Litwy w tym

roku, prognozuje Bank Litwy. W marcu Bank Litwy prognozował, że w tym roku litewska gospodarka wzrośnie o 1,3 proc.

Mieszkancka rej. sołecznickiego obchodziła 104. urodziny

Mieszkancka rej. sołecznickiego, wsi Koniuchy w starostwie gierwiskim rejonu sołecznickiego obchodziła swoje 104. urodziny. Stanisława Woronis przyjęła delegację administracji samorządu. Na czele delegacji życzenia złożył mer rejonu Zdzisław Palewicz. Pani Stanisława mimo wieku czyta prasę i interesuje się życiem rejonu oraz kraju stanowiąc przykład dla części zobojętniałych przez stosunkowo lekkie życie współobywateli. „Nie oglądam żadnych koncertów w telewizji. Oglądam wiadomości, programy, słucham mądrych ludzi. Chcę wiedzieć, co się dzieje na świecie, co dzieje się w naszym rejonie. I modlę się za nasz naród, o pokój na całym świecie” – w rozmowie z władzami rejonu opowiadała pani Stanisława.

Stanisława Woronis przeżyła II wojnę światową. W nocy 29 stycznia 1944 r. jej wieś została zaatakowana przez partyzantów, ale jeden z nich nie zrobił pani Stanisławie krzywdy, tylko poradził ratować się i uciekać w kierunku rzeki. Jej mąż był przez Sowietów zesłany do Jakucji na 8 lat. Gdy opowiada o młodości, podkreśla: „żyliśmy dobrze i w zgodzie”.

Z rozmowy wybijają się dwa priorytety pani Stanisławy, ponieważ drugi wynika z pierwszego. To ciężka praca i wymaganie dobra od siebie, nim się oczekiwać będzie tego od drugiej osoby. Pomimo dramatów, jakie przeżyła, uważa, że są na świecie bardzo dobrzy ludzie, ale najpierw trzeba być dobrym samemu, umieć dogadać się z innymi.

Komitet dla Rossy wykrył kolejne błędy w rejestrze

Spółeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą odkrył nieprawidłowości w informacjach podawanych przez internetowy rejestr wileńskich cmentarzy i nagrobków. Rejestr prowadzony przez samorząd Wilna ma na celu ułatwienie zarządzania informacją o cmentarzach, udostępnić dane dla badaczy.

Badanie nagrobków na wileńskiej Rossie przeprowadzili członek SKOnSR Dariusz Lewicki oraz wolontariuszka Krystyna Pietrusiewicz w kwietniu i maju. „Zwątpienia w rzetelną pracę samorządowców okazały się słuszne – odkryto kolejne błędy oraz odnaleziono siedem miejsc pochówku, które nie istnieją ani w księgach cmentarnych, ani w rejestrze” – czytamy w oświadczeniu komitetu.

Wyniki badania wysłano do administratora nekropolii. Jak zauważa członek SKOnSR Dariusz Lewicki, pierwszy etap ucyfrowienia danych z wileńskich cmentarzy kosztował 161 tys. euro. Lewicki uważa, że realizator digitalizacji nie jest zainteresowany samodzielnym naprawianiem licznych błędów i obciążył tym administratorów nekropolii.

Nie były to pierwsze nieprawidłowości, jakie wykrył komitet.

Litewska Via Baltica będzie opóźniona

Litwa rozpoczęła budowę odcinka autostrady Via Baltica między Mariampolem a granicą z Polską. Proces budowy jest opóźniony ze względu na długotrwałe procedury związane z przejmowaniem gruntów. 30-kilometrowy odcinek ma zostać ukończony do końca przyszłego roku (2024), a pozostałe 12 km w pobliżu granicy z Polską będą budowane jeszcze później. Budowa autostrady ma przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa ruchu i ułatwić komunikację między miejscowościami. Projekt ten spotkał się z zrozumieniem i akceptacją społeczeństwa, które rozumie jego znaczenie dla rozwoju regionu i całej Litwy. Premier Ingrida Šimonytė podkreśliła, że droga ta będzie miała znaczenie zarówno cywilne, jak i wojskowe.

Sejmowy komitet proponuje, aby urzędników uczyć walki

Szef sejmowego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony (NSGK), Laurynas Kasčiūnas, proponuje, aby urzędnicy służby cywilnej uczestniczyli w kursie dotyczącym oporu cywilnego. Poprawka do ustawy o służbie cywilnej nakładałaby obowiązek odbycia takiego szkolenia w ciągu roku od przyjęcia do służby. Propozycja wynika z obecnej sytuacji geopolitycznej i ma na celu przygotowanie urzędników do mobilizacji i wojny. Planowane wejście w życie przepisu to styczeń przyszłego roku. Obecnie szkolenia te są obowiązkowe tylko dla rezerwy cywilnego personelu mobilizacyjnego.

Rej. wileński ma już wszystkich wicemery: dołączyła Tamošiūnaitė

Edyta Tamošiūnaitė z dniem 19 czerwca rozpoczęła pełnienie funkcji wicemera samorządu rejonu wileńskiego. Jej kandydatura została zatwierdzona przez Radę Samorządu 9 czerwca. Ma ona wieloletnie doświadczenie w samorządzie i służbie cywilnej. Tamošiūnaitė będzie odpowiedzialna za zdrowie, sport, turystykę, kulturę i młodzież. Obecnie samorząd rejonu wileńskiego ma trzech wicemery, w tym Algisa Vaitkevičiusa i Danutę Narbut. Dwóch wicemery z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin to część umowy obecnego mera Roberta Duchniewicza, który zapowiadał, że nie będzie robił „czystek i polowania na wiedźmy” i że będzie dążył do harmonijnej współpracy ze wszystkimi ugrupowaniami w rejonie. Większość w Radzie Samorządu ma właśnie AWPL-ZChR.

Pięciu litewskich oficerów wspomogło LitPolUkrBrig

W dniach 18-20 czerwca Litwę odwiedzili członkowie wspólnej litewsko-polsko-ukraińskiej jednostki wojskowej, Brygady im. Wielkiego Hetmana Konstantego Ostrogi — LitPolUkrBrig. Uzgodniono, że do bieżących zadań brygady dołączy pięciu litewskich oficerów. „Cieszymy się, że wojna nie przerwała tego projektu. Brygada dostosowała się do nowych realiów i kontynuuje szkolenie jednostek zgodnie ze standardami NATO, co przyczynia się do aspiracji Ukrainy do integracji euroatlantyckiej” — powiedział Anušauskas.

Na prośbę Ministerstwa Obrony Ukrainy, LitPolUkrBrig rozpoczęła operację „Zjednoczeni dla Pokoju” z następującymi głównymi zadaniami: pomoc polskiej 11 Dywizji w szkoleniu ukraińskich żołnierzy, koordynacja logistyki wsparcia dla Ukrainy, taktyczno-operacyjna obserwacja sytuacji na Ukrainie.

Do realizacji tych zadań przyczyni się pięciu litewskich oficerów. Litewsko-polsko-ukraińska brygada trójstronna została utworzona w 2014 r. po podpisaniu umowy założycielskiej w Warszawie. Brygada składa się z międzynarodowego dowództwa, batalionów i wyspecjalizowanych jednostek rozmieszczonych na Litwie, w Polsce i na Ukrainie. Nie jest to pierwsze takie przedsięwzięcie łączące jednostki nie będące częścią NATO. Wcześniej Polska stworzyła z Litwą LitPolBat — litewsko-polski batalion. Polska weszła do NATO w 1999 r. i do roku 2004, czyli do wstąpienia Litwy do NATO, batalion ów stanowił jeden z argumentów, że Litwa jest gotowa uczestniczyć w sojuszu i nie osłabi jego zdolności obronnych. LitPolBat i PolUkrBat zostały zastąpione właśnie przez LitPolUkrBrig.

Policjanci ukarani za działalność, którą mieli zwalczać. I to surowo

Byli funkcjonariusze Biura Badań Przeszłości Zorganizowanej (ONTB) w Szawlach zostali uznani za działający związek przestępczy przez Sąd Najwyższy Litwy. Skład sędziowski potwierdził, że policjanci defraudowali substancje odurzające, fałszowali dokumenty i popełniali inne przestępstwa. Pięciu policjantów działało w celu popełnienia czynów zabronionych, wykorzystując dostęp do istotnych informacji. Uznano, że wykorzystywali środki państwowe do podważenia bezpieczeństwa publicznego. Sąd stwierdził, że trudnością było wykrycie tych działań ze względu na kontrolę informacji wywiadowczych i śledczych. Skazano m.in. Ričardasa Pociusa (14 lat pozbawienia wolności), po 12 lat dla Tomas Ruchtinasa i Remigijusa Zyka. Renatas Ivanovas otrzymał 5 lat i 3 miesiące pozbawienia wolności. Gediminas Aina skazany na 11 lat i 6 miesięcy. Czterech policjantów uniewinniono ze względu na nieudowodnienie popełnienia przestępstwa. Sprawa ciągnęła się od 2012 roku. W sprawie stwierdzono 105 czynów zabronionych. O sprawie mówi się, że jest bezprecedensowa w historii Litwy.

Ministerstwo da więcej czasu na deklarowanie upraw

Ministerstwo rolnictwa obiecuje przedłużyć termin zgłaszania upraw do 30 czerwca, po upływie wcześniejszego terminu. Do tej pory 107 tys. rolników złożyło deklaracje, a 2,4 mln hektarów zostało zaświadczone. Ministerstwo przedłuża termin na prośbę organizacji rolniczych, głównie dla obszarów nieprodukcyjnych. Opóźnione wnioski będą przyjmowane z obniżoną kwotą płatności za każdy dzień spóźnienia. Wiceminister twierdzi, że problemy związane z wolną pracą Narodowej Agencji Płatności utrudniają rolnikom składanie deklaracji na czas. Wyniki deklaracji są zadowalające, ale istnieją trudności z deklarowaniem elementów krajobrazu. Planowane są zmiany w celu uczynienia tych elementów bardziej atrakcyjnymi dla rolników.

Zatrzymano kontrabandę. Próbowali wwieźć 27 tys. euro

Na punkcie kontrolnym Raigardas funkcjonariusze celni zatrzymali obywateli Białorusi, którzy próbowali przemyścić do kraju ponad 27 tys. euro bez deklaracji. Przemyciona gotówka została skonfiskowana, wszczęto dochodzenie w sprawie przemytu gotówki. Przypomina się, że przekraczając granice UE, trzeba deklarować przewożoną gotówkę powyżej 10 000 euro. W razie podejrzeń o nielegalne działania celnik może zażądać deklaracji mniejszej kwoty.

Służba Badań Specjalnych ma nowego dyrektora

Służba Badań Specjalnych (STT) ma nowego dyrektora. Linas Pernašas, były komisarz generalny policji, w poniedziałek 19 czerwca złożył przysięgę w pałacu prezydenckim. Do tej pory był on attaché litewskiej policji w Wielkiej Brytanii.

Litewska Federacja Funkcjonariuszy Organów Ścigania skrytykowała kandydaturę Pernašasa, twierdząc, że reforma policji zainicjowana przez byłego komisarza generalnego policji była szkodliwa dla systemu, a jego przybycie na stanowisko szefa STT również osłabi tę instytucję.

Nowy szef STT został mianowany w marcu tego roku po zakończeniu kadencji Žydrūnasa Bartkusa.

STT bada przestępstwa korupcyjne, zapobiega korupcji i zapewnia analityczny wywiad antykorupcyjny.

Str. opr. A. Klonowski na podst. BNS, vrsna.lt, salcininkai.lt, inf.wl, SKOnSR, KAM;

Fot. salcininkai.lt, vrsna.lt, KAM, ELTA;

Masz newsa? Skontaktuj się

z dziennikarzem: a.klonowski@kurierwilenski.lt

Susza i przymrozki już zrobiły swoją „czarną robotę”

Honorata Adamowicz

1.>>

— O ile w wierzchniej warstwie gleby wody jest dużo, to głębiej wciąż jej brakuje. Sytuacja jest bardzo zła, a miejscami nawet krytyczna. Susza negatywnie wpłynęła na wszystkie kultury. Chociaż w ciągu ostatnich dni padało, to zboże miejscami jest już wypalone i deszcze już tych plonów nie uratują — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zauważa Jevgenij Baliul, przewodniczący Stowarzyszenia Rolników Rejonu Wileńskiego.

Twierdzi on, że jeżeli zaczną się ulewy, to jeszcze bardziej mogą zaszkodzić, ponieważ zbiją posiewy, które już są. Letnie zboża przez suszę już sama przyroda odrzuciła.

PLONÓW BĘDZIE O 30 PROC. MNIEJ

— Widzimy na polach, że same kłosa są bardzo małe, a już są ziarrenka. Takie zboże urodzi dosłownie po kilka ziarenek, żeby tylko dać potomstwo, ponieważ jest to żywa przyroda, żywy organizm. Dzisiaj wszystko wskazuje na to, że plonów będzie o co najmniej 30 proc. mniej. W przypadku warzyw i owoców to tutaj jeszcze deszcze mogą nam nieco pomóc, ale pod warunkiem, że to nie będą ulewy. Jeżeli popada, to częściowo „odpiją się”, ale niestety plony też będą mniejsze — zaznacza Jevgenij Baliul.

Ostatnie dni dostarczyły wodę roślinom oraz zmniejszyły zagrożenie pożarowe w lasach. To pozytywna zmiana, ale, jak mówi Jonas Kasparavičius, badacz z Centrum Badań Przyrodniczych, to już nie uratuje leśnych jagód.

— W tym roku czarnych jagód i poziomek będzie bardzo niewiele i będą one małe, ponieważ, ich urodzaj uzależniony jest od deszczów w maju i czerwcu. Jeśli chodzi o maliny, to tutaj deszcze mogą pomóc. Jeżeli będzie dalej padało, to

grzyby powinny być, ale później niż zwykle — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Jonas Kasparavičius.

TRAGICZNA SYTUACJA HODOWCÓW BYDŁA

Ramūnas Antanaitis, przewodniczący Stowarzyszenia Zwierząt Gospodarskich w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że sytuacja hodowców bydła jest po prostu tragiczna.

— Susza spowodowała, że trawy prawie nie ma, a i minerałów w niej brakuje. To odbije się na zdrowiu bydła. Siana brakuje, nie wiem, jak będzie dalej... Co dotyczy deszczów, to już nie bardzo one cieszą, bo trawa jest już wypalona. Mamy czerwiec — a czasu, żeby rośliny urosły, już nie ma — ubolewa Ramūnas Antanaitis.

PÓŹNE I DOTKLIWE PRZYMROZKI

Vitalija Kuliešienė, przewodnicząca Litewskiego Stowarzyszenia

Ogrodów Handlowych „Owoce i jagody” w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że na Litwie przymrozki w maju nie są rzadkością, ale tegoroczne były liczne i nie były ściśle zlokalizowane — zakres mrozu rozprzestrzenił się. Chociaż w przeszłości występowały przymrozki, w tym roku mieliśmy do czynienia z rozprzestrzenieniem się ich dużej liczby w stosunkowo późnym okresie i były one dość dotkliwe.

— O dobrych plonach nie ma co myśleć. Daj Boże, żeby zbiory były przynajmniej takie, by nie zapomnieć smaku krajowych owoców. Litewskie jabłka w tym roku będą luksusem. Kiedy sady zakwitły, niszczyły je majowe przymrozki. Natomiast to, czego nie zdążyły zniszczyć majowe przymrozki, dokończyła czerwcową susza. To bardzo smutne... — mówi Vitalija Kuliešienė. ■

TVP
WILNO

O ile wody w wierzchniej warstwie gleby jest dużo, to głębiej wciąż jej brakuje
Fot. Marian Paluszkiwicz

Pętla dłużnicza cięższa o 372 mln euro!

Na Litwie w różnych obszarach gospodarczych liczba kredytobiorców i kwoty zadłużenia stale rosną. Apetyt społeczeństwa na same tylko kredyty konsumpcyjne wzrósł 3-krotnie w stosunku do poziomu sprzed pandemii.

Mieszkańcy Litwy zaciągają kredyty konsumpcyjne na zaspokojenie bieżących potrzeb, posłanie dzieci do szkoły czy na wakacje.

GROŹNIE ZADŁUŻENIE ROŚNIE!

W czerwcu odnotowano blisko 243 tys. zadłużonych mieszkańców Litwy, którzy łącznie posiadają 253 tys. euro długu. A łączna jego wysokość sięga 371,9 mln.

Jak poinformowano nas w biurze kredytowym Creditinfo Lietuva, mężczyźni są zadłużeni 2,5 razy bardziej niż kobiety: ich długi wynoszą odpowiednio 267 mln. euro i 105 mln euro.

Tylko w tym roku liczba nowo zarejestrowanych długów sięgnęła 22 tys., zarejestrowano 20,3 tys. nowych kredytobiorców, a kwota ich zadłużenia wzrosła od początku roku o 16,1 mln. euro.

Średnie zadłużenie wynosi obecnie 729 euro.

„W porównaniu z całym okresem wielkość przeciętnego zadłużenia zmniejszyła się o połowę (z 1 468 euro do 729 euro), bo to nie zadłużenie na nieruchomości obecnie dominuje, tj. w postaci zaległych kredytów mieszkaniowych, ale mniejsze kredyty konsumpcyjne” — komentuje ekonomistka Jekaterina Rojaka, kierowniczka działu rozwoju biznesu w Creditinfo Lietuva.

„NAJDŁUŻSZE” BRANŻE

Najwięcej tzw. „świeżych” długów zarejestrowanych w tym roku odnotowano w następujących obszarach działalności: windykacja (początkowe zadłużenie jest zazwyczaj związane z instytucjami finansowymi, a po pewnym czasie należności przekazywane są do firm windykacyjnych) — łącznie 6,9 mln. euro, sektor usług finansowych — 4,4 mln euro, działalność administracyjno-usługowa (czynsz, itp.) — łącznie na 2,8 mln euro.

■ Średnie zadłużenie wynosi obecnie 729 euro Fot. Freepik.com

NA SZKOŁĘ DLA DZIECI...

Ponadto odnotowuje się zwiększone zapotrzebowanie ludności na kredyt konsumencki. Według Jekateriny Rojaki wzrosła liczba przypadków, w których gospodarstwa domowe były zmuszane do zaciągania pożyczek na posłanie dzieci do szkoły, na artykuły papiernicze, mundurki itp.

„Kredyty konsumenckie mają pewną sezonowość. Mieszkańcy żyją na koszt przyszłości przed świętami i na początku sezonu wakacyjnego, czyli w czerwcu” — mówi ekonomistka.

Jednak w ubiegłym roku, ze względu na wysoką inflację, popyt na kredyty konsumpcyjne rósł przez całe drugie półrocze.

NIECO UROŚLY ZALEŻNOŚCI

Rasa Butkuvienė, dyrektorka firmy zarządzającej długami „Easy Debt Service”, również zauważyła, że rośnie kwota zadłużenia mieszkańców.

Jest to jednak bardziej związane ze wzrostem cen towarów, usług i narastających odsetek.

„Zadłużenie nie urosło tak mocno, bo od początku roku średnia wysokość zaległości wzrosła do około 20 proc.” — zauważa. Główne obszary zadłużenia notowane przez spółkę to: telekomunikacja, kredyty konsumenckie oraz usługi komunalne.

Zauważa, że rosną też zadłużenia z tytułu kredytów konsumpcyjnych: „Wykorzystywane są one głównie na codzienną konsumpcję, drobny sprzęt AGD i pojazdy. Jeszcze są urlopy — ale przez większość czasu ludzie nie podają tego jako powodu, więc kwalifikuje się to jako codzienną konsumpcję”. Jak mówi, mieszkańcy spłacają swoje długi tak jak zawsze — niektórzy złośliwie się spóźniają, inni faktycznie nie są w stanie zapłacić, bo mają poważne problemy finansowe...

■ Opr. A. B.
na podst. inf. Creditinfo Lietuva

Historyczne wydarzenie: czym jest szczyt NATO i jakie ma znaczenie dla Litwy?

Do pierwszego szczytu NATO na Litwie pozostał niecały miesiąc. Jest to jedno z najważniejszych wydarzeń międzynarodowych, jakie kiedykolwiek organizowano w naszym kraju, kiedy do Wilna z około 40 krajów NATO i partnerów sojuszu, przybędą delegacje z najbardziej wpływowymi przywódcami na świecie, wliczając prezydenta USA Joe Bidena.

Linas Kojala, politolog i dyrektor Centrum Studiów Europy Wschodniej, powiedział, że wydarzenie o takiej skali i znaczeniu jest wielką odpowiedzialnością dla Litwy, zwłaszcza w czasie wojny w Ukrainie i napięć geopolitycznych. Margarita Šešelgytė, dyrektorka Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego (VU TSPMI), zwraca uwagę, że podczas spotkania omawiane będą kwestie istotne dla sojuszu i państw bałtyckich.

OCZY CAŁEGO ŚWIATA BĘDĄ ZWRÓCONE NA WILNO

Kojala twierdzi, że szczyt NATO jest zawsze ważnym wydarzeniem, ponieważ biorą w nim udział przywódcy wszystkich krajów NATO, w tym prezydent USA, kanclerz Niemiec, prezydenci Francji i innych krajów. Politycy z krajów partnerskich sojuszu są również często obecni jako goście. To sprawia, że jest to wydarzenie globalne, które będzie na radarze komentatorów i mediów na całym świecie, zwłaszcza w czasie, gdy NATO reaguje na agresję Rosji na Ukrainę.

„Litwa będzie w centrum uwagi podczas szczytu NATO. W naszym kraju pojawią się najbardziej wpływowi światowi przywódcy, którym towarzyszyć będą duże delegacje. Spodziewamy się 1-2 tysięcy dziennikarzy z różnych krajów. To druga w historii Litwy wizyta urzędującego prezydenta USA w naszym kraju. To ogromna odpowiedzialność, ale także oznaka zaufania, pokazująca, że Litwa jest pełnoprawnym członkiem NATO, któremu można zaufać w kwestii organizacji wydarzeń o takiej skali i znaczeniu” — powiedział Linas Kojala.

Politolog uważa, że to, co wspólnie postanowią przywódcy państw, będzie kluczowe — ponieważ bezpośrednio wpłynie na długoterminowe bezpieczeństwo Litwy. Litwa oczekuje większej liczby sojuszników NATO w naszym regionie, kroków w celu wzmocnienia ochrony przestrzeni powietrznej oraz zobowiązania państw członkowskich do zwiększenia wydatków na obronność.

OCZEKUJE SIĘ DECYZJI WAŻNYCH DLA LITWY I REGIONU

Dyrektor Centrum Studiów Europy Wschodniej dodał, że od czasu powstania NATO w 1949 r. odbyły się łącznie 32 szczyty. Celem tych spotkań jest podejmowanie kluczowych decyzji na poziomie strategicznym, które mają wpływ na teraźniejszość i przyszłość całego bloku NATO. Według politologa szczyty NATO odbywają się, gdy istnieje potrzeba osiągnięcia konsensusu między głowami państw sojuszu w pewnych kluczowych kwestiach.

„Na przykład w ubiegłym roku, zaledwie kilka miesięcy po rosyjskiej inwazji na Ukrainę, szczyt NATO w Madrycie położył podwaliny pod transformację sojuszu, która zasad-

nico jest powrotem do poziomów gotowości z czasów zimnej wojny. Innymi słowy, iluzja, że triumf demokracji po upadku Związku Sowieckiego oznaczał koniec konfliktów zbrojnych — przynajmniej w Europie — została ostatecznie rozbita. W rezultacie NATO zgodziło się wzmocnić swoje zdolności obronne, podejmując w Madrycie decyzje o rozszerzeniu Sił Odpowiedzi NATO (siły szybkiego reagowania), zwiększeniu zdolności sojuszu w Europie Środkowo-Wschodniej do poziomu brygady oraz położeniu podwalin pod odnowione plany obronne, które są również istotne dla Litwy” — zaznaczył Linas Kojala.

UKRAINA W CENTRUM DEBATY

Mówiąc o decyzjach, które mogą zostać podjęte na szczycie NATO w Wilnie, Margarita Šešelgytė zauważa, że chociaż członkostwo Ukrainy w sojuszu nie będzie omawiane, kraj ten z pewnością otrzyma wiele uwagi.

„Całkiem niedawno sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg wyraźnie powiedział, że dopóki trwa wojna, Ukraina na pewno nie zostanie przyjęta do sojuszu.

8.>>

Ponieważ naiwnością byłoby oczekiwać, że wojna zakończy się do lipca, nie należy mieć próżnych nadziei na członkostwo Ukrainy. Najwyraźniej nie liczą na to również sami Ukraińcy. Jednak dla Ukrainy szczyt NATO jest ważny zarówno pod względem politycznym, jak i praktycznym. Głównym celem politycznym Ukrainy jest wysłanie bardzo jasnego komunikatu, że drzwi do NATO są otwarte dla kraju, z określonymi kryteriami, krokami lub terminami przystąpienia Ukrainy do najpotężniejszego sojuszu obronnego na świecie” — powiedziała Šešelgytė.

W WILNIE — ZIELONE ŚWIATŁO DLA CZŁONKOSTWA SZWECJI?

Według Šešelgytė, tegoroczny szczyt NATO jest wyjątkowy,

ponieważ po raz pierwszy Finlandia weźmie w nim udział jako członek sojuszu. Oczekuje się, że temat przystąpienia Szwecji do NATO również spotka się z dużym zainteresowaniem. Podobnie jak Finlandia, która niedawno przystąpiła do NATO, Szwecja jeszcze bardziej wzmocniłaby sojusz, ale nadal istnieją przeszkody polityczne dla jej przystąpienia.

„Oczekiwano, że wybory prezydenckie w Turcji ułatwią osiągnięcie porozumienia z członkiem NATO posiadającym prawo weta, takim jak Szwecja. Gdyby przeciwnik Recepta Tayyipa Erdogana wygrał wybory, szanse byłyby prawdopodobnie większe, ale być może obecny prezydent kraju, ponownie wybrany na kolejną kadencję, również nie widziałby potrzeby eskalowania tej kwestii i poro-

zumienie zostałyby osiągnięte. Prawdą jest, że ostatnio pojawiły się oświadczenia ze strony Turcji, że Szwecja wciąż nie jest gotowa na członkostwo w NATO. Być może jest to sygnał, że Turcja nie chce się wycofać. Są to zasadniczo niuanse polityczne związane z tym, co Turcja chce negocjować z innymi krajami — zwłaszcza z USA” — mówi Šešelgytė.

Według Šešelgytė, osiągnięcie porozumienia w Wilnie nie jest niemożliwe, ale niekoniecznie tak się stanie. Prawdą jest, że zarówno Finlandia, jak i Szwecja ściśle współpracują z NATO, więc kwestie praktyczne i techniczne nie powinny stanowić problemu, a po osiągnięciu porozumienia politycznego Szwecja z łatwością zintegruje się z sojuszem.

Zam. 2083

Czechy: Rosja nie będzie przyjacielem

Szef Sztabu Generalnego Armii Republiki Czeskiej generał Karel Rzehka uważa, że bez względu na to jak zakończy się wojna Rosji przeciwko Ukrainie, Moskwa nie będzie przyjacielem. Jego zdaniem Rosja jest na trajektorii prowadzącej do konfliktu z NATO.

„Nie chodzi o to, że Moskwa planuje konflikt z NATO lub że chce iść na wojnę z nami. Mam nadzieję, że do tego nie dojdzie” — wyjaśnił generał w wywiadzie dla dziennika „Lidove Novin”. Jednak „sposób, w jaki Rosja się zachowuje, retoryka, którą wybiera, kiedy przekonują swoją ludność, że już jest w stanie wojny z nami, to robi krok w tę stronę” — stwierdził Rzehka. Dodał, że gdyby doszło do konfliktu, to natychmiast dotknąłby Czechy. Sprecyzował, że przez jego kraj prowadzą szlaki transportowe zaopatrzenia dla wschodniej flanki NATO.

Pytany o cele, które Rosja może zaatakować na terenie Czech generał stwierdził, że „może to być infrastruktura krytyczna, ale także cele wojskowe”. „Jeśli zapasy, sprzęt i wojska, czy to nasze, czy sojusznicze, są gromadzone i przemieszczane w kierunku pola bitwy, jest to uzasadniony cel na wojnie. Możemy nie być sąsiadami Rosji, ale to nie znaczy, że możemy

być spokojni, ponieważ mamy sojuszników, wobec których mamy zobowiązania” — powiedział.

Rzehka przypomniał, że w ostatnich latach budowano w Czechach armię zawodową liczącą do 30 tys. żołnierzy. „To dziś stara koncepcja. Wszystko zmieniło się ze względu na nową sytuację w zakresie bezpieczeństwa” — stwierdził. „Uznajemy teraz, że może dojść do prawdziwego konfliktu z zaawansowanym technologicznie przeciwnikiem, który

może trwać dłużej, co jest po prostu większą wojną. Twierdzimy, że nie jest to niemożliwe i w dłuższej perspektywie musimy się na to przygotować” — dodał.

Rzehka oświadczył, że należy dołożyć wszelkich starań, aby uniknąć konfliktu z Rosją. „Jedynym sposobem na to jest zbudowanie silnej obrony i pokazanie im (Rosjanom), że nie powinni nawet próbować” — stwierdził.

Piotr Górecki / PAP

W ostatnich latach budowano w Czechach armię zawodową liczącą do 30 tys. żołnierzy Fot. Wikipedia

Sondaż: 3,5 proc. badanych odczuwa komplikacje poszczepienne

Co drugi mieszkaniec Litwy nie szczepiłby się przeciwko koronawirusowi, który spowodował globalną pandemię. 3,5 proc. (około 70 tys. osób) na Litwie nadal odczuwa problemy zdrowotne, które zaczęły się po szczepieniu.

Dane na temat szczepień przedstawił Ośrodek Badań Opinii Publicznej i Rynku „Vilmorus” na zamówienie Instytutu Prawa Zdrowia.

Przeciwko koronawirusowi zaszczepiło się 71 proc. badanych. 11,4 proc. przyjęło jedną dawkę, 44,2 — dwie, 41,8 — trzy, 2,5 proc. — cztery dawki.

Jak wynika z badania, gdyby wiedza na temat szczepionek przeciwko Covid-19 była taka jak obecnie, tylko jedna czwarta (25,9 proc.) respondentów by się zaszczepiła, ponad połowa (około 53,1 proc.) zrezygnowałaby ze szczepionki, z czego 21,1 proc. nie zostałoby zaszczepionych, gdyby mieli wybór, a 32 proc. nie zdecydowałoby się w żaden sposób na szczepienie.

Sondaż wykazał, że w wielu przypadkach ludzie szczepili się nie z własnej woli, ale z powodu potrzeby posiadania paszportu możliwości (42,1 proc.), aby nie stracić pracy (33,7 proc.), aby mieć możliwość studiowania (3,9 proc.), z powodu niemożności opłacenia obowiązkowych badań okresowych na własny koszt (7,9 proc.), presji ze strony innych (7,5 proc.), wymogu przeprowadzenia testu lub zaszczepienia się w celu odwiedzenia bliskich w placówce opieki zdrowotnej lub opiekuńczej (12 proc.).

Takie odpowiedzi ujawniło reprezentatywne (N=1000) badanie mieszkańców Litwy, które zostało przeprowadzone przez Ośrodek Badań Opinii Publicznej i Rynku „Vilmorus” w dniach 14–22 kwietnia 2023 r. na zlecenie Instytutu Prawa Zdrowia. Respondenci zostali wybrani z zachowaniem proporcji populacji według wieku, płci i miejsca zamieszkania.

„Badanie potwierdziło dane niemieckiego organu odpowiedzialnego za rejestrację szczepionek — Instytutu Paula Ehrlicha — oraz dane artykułów naukowych na te-

42,1 proc. badanych zaszczepiło się po to, by otrzymać tzw. paszport możliwości
Fot. Marian Paluszkiewicz

mat niepożądanych reakcji wskutek szczepionek przeciwko Covid-19. Poważnych komplikacji doświadczyło ok. 0,6 proc., tj. ok. 12 tys. osób. Zaskakujące było jednak to, że aż 3,5 proc. (około 70 tys. osób) dotychczas odczuwa problemy zdrowotne, które rozpoczęły się po szczepieniu, ogółem zaś ponad 80 tys. osób doznało poważnych komplikacji po szczepieniu. Obecnie nie jest już jasne, czy szkody wynikające z nieracjonalnego stosowania szczepionek przeciwko Covid-19 nie były większe niż sam Covid-19. Badanie to potwierdziło również, że przesadne wymagania prowadzą do odwrotnego skutku — niechęci i oporu — skomentował wyniki badania cytowany przez BNS kierownik Instytutu Prawa Zdrowia, farmakolog doc. Rimantas Jankūnas.

Badanie ujawniło też wyjątkowo niski poziom zaufania do władz i publikowanych przez nie informacji na temat szczepień przeciwko Covid-19. „Społeczeństwo widzi szkody wyrządzone przez władze podczas zarządzania pandemią, zdaje sobie

sprawę, że niektórych z nich można było uniknąć, i uważa, że ci, którzy podjęli szkodliwe decyzje, powinni wziąć za nie odpowiedzialność. Paradoksalnie, ten, kto zaszczepił się najwięcej, nie otrzymuje odpowiedniej pomocy państwa i jest teraz pozostawiony sam sobie — na Litwie nie przewiduje się rekompensaty dla mieszkańców z komplikacjami poszczepiennymi” — stwierdza szef Instytutu Prawa Zdrowia.

Jak informuje BNS, w tym tygodniu niemieckie sądy zaczęły rozpatrywać pierwsze pozwy dotyczące niepożądanych reakcji wywołanych przez szczepionki przeciwko Covid-19. Instytut Paula Ehrlicha, który nadzoruje niemiecki sektor farmaceutyczny, zgłosił 338 857 podejrzanych przypadków skutków niepożądanych, w tym 54 879 ciężkich reakcji po otrzymaniu 192 mln dawek. Pacjenci, którzy złożyli pozwy, domagają się do miliona euro odszkodowania za każdy przypadek. ■

Opr. A.P. (na podst. BNS)

Uchodźcy na Litwie nie tylko z Ukrainy. To też... litewscy przesiedleńcy z Konga

Honorata Adamowicz

— Wraz z wybuchem wojny na Ukrainie mieszkańcy Litwy stali się bardziej otwarci, tolerancyjni, wsłuchują się w potrzeby uchodźców, starają się im pomóc na różne sposoby np. w zakresie zakwaterowania, zapewnienia pracy, szkolenia w języku litewskim. Cieszą się z większego zaangażowania władz miejskich w udzielanie pomocy zarówno Ukraińcom, jak i innym obcokrajowcom, którzy otrzymali azyl i mieszkają samodzielnie w różnych samorządach na Litwie — powiedziała w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Beatričė Bernotienė, dyrektorka Centrum Uchodźców w Rukli.

Według danych oficjalnego portalu statystycznego, administrowanego przez Państwową Agencję Danych, od początku agresji Rosji na Ukrainę na Litwę przybyło prawie 80 tys. Ukraińców. Obecnie na Litwie przebywa 47 536 uchodźców wojennych z Ukrainy.

WSPARCIE DLA UCHODźCÓW

— Obecnie Ośrodek Przyjęć Uchodźców wraz z partnerami realizuje projekt „Wsparcie dla uchodźców wojennych z Ukrainy”, podczas którego organizowane są szkolenia mające na celu wzmocnienie kompetencji i umiejętności specjalistów instytucji miejskich, organizacji państwowych w zakresie świadczenia usług obywatelom spoza Unii Europejskiej — zaznaczyła Beatričė Bernotienė.

Według Centrum Przyjęć Uchodźców, obecnie w Rukli, Nowym Mieście (Naujininkai) i Girionys, wsparcie otrzymuje 350 cudzoziemców, z których 224 to obywatele Ukrainy. 32 osoby otrzymały status uchodźcy, 72 osoby ubiegają się o azyl, jest 17 przesiedleńców (pochodzenia litewskiego) i czterech nielegalnych migrantów.

20 czerwca świat obchodzi Dzień Uchodźcy. W dobie rosyjskiej agresji uchodźca wojenny stał się naszym sąsiadem, a nie obrazkiem z podręcznika historii.

PRZESIEDLEŃCY

Przesiedleńcy to obywatele Litwy stale mieszkający w obcym kraju w czasie kryzysu humanitarnego lub osoby pochodzenia litewskiego, które mają prawo do przywrócenia obywatelstwa litewskiego. 75 proc. całej populacji ośrodka dla uchodźców stanowią kobiety i dzieci. Większość osób pochodzi z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Tadżykistanu, Iraku, Konga i innych państw.

W tym roku wsparcie na integrację otrzymało 699 cudzoziemców m.in. w: Wilnie, Kownie, Kłajpedzie,

W Rukli, Nowym Mieście i Girionys wsparcie otrzymuje 350 cudzoziemców. Wśród nich jest 17 przesiedleńców pochodzenia litewskiego.

Janowie, Szawlach, Wisagini, Jeziorosach i innych miastach. 199 przesiedleńców z Ukrainy i Wenezueli otrzymało wsparcie dla przesiedleńców.

ŚWIATOWY DZIEŃ UCHODźCY

Światowy Dzień Uchodźcy został ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 2000 r. i upamiętnia siłę i odwagę ludzi, którzy zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju, aby uciec przed konfliktem lub prześladowaniami.

Jak podaje Konwencja Genewska z 1951 r., uchodźcami są obcokrajowcy, którzy na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej zmuszeni byli opuścić kraj pochodzenia oraz którzy z powodu tych obaw nie mogą lub nie chcą korzystać z ochrony swojego kraju. ■

TVP
WILNO

■ Obecnie na Litwie przebywa 47 536 uchodźców wojennych z Ukrainy Fot. M. P.

Szykują się nowe wytyczne polityki językowej państwa

27 kwietnia w Sejmie został zarejestrowany projekt uchwały „W sprawie wytycznych polityki językowej państwa na lata 2023-2030”.

Anna Pieszko

Wytyczne te określają podstawowe zasady i cele państwowej polityki językowej na okres najbliższych ośmiu lat. „Niektóre stwierdzenia dotyczące mniejszości narodowych zawarte w projekcie nie są poparte oficjalnymi badaniami. Są bezzasadne i krzywdzące” — ocenia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” posłanka Beata Pietkiewicz.

DOKUMENT STRATEGICZNY

Wytyczne polityki językowej państwa na lata 2023-2030 są określane jako dokument strategiczny: mają one być brane pod uwagę przy opracowywaniu ustaw i planów rozwoju związanych z językiem i kulturą litewską, a także przy zapewnianiu środków budżetowych na ich realizację. Jak się zapewnia, „Wytyczne zostały opracowane w celu zachowania tożsamości językowej i kulturowej obywateli Litwy jako głównego warunku rozwoju społeczeństwa demokratycznego (...)”.

Przy ocenie realizacji celów określonych w wytycznych na lata 2018-2022, zauważa się, że problem słabych wyników nauczania i uczenia się języka litewskiego nie jest wystarczająco rozwiązany, zwłaszcza w szkołach Nielitewskich.

ROBERT DUCHNIEWICZ: POTRZEBNA ZMIANA PROJEKTU

Głos w sprawie szykowanych wytycznych zabrał mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz cytowany przez portal delfi.lt.

„Istnieją poważne wątpliwości, czy projekt ten rzeczywiście ma na celu rozwiązanie problemów posługiwania się językiem litewskim czy po prostu ułatwienie likwidacji sieci szkół mniejszości etnicz-

■ Robert Duchniewicz

nych i dalszych konfliktów na tle narodowościowym” — ocenia on przygotowywany dokument.

W środę, 14 czerwca, mer zwrócił się do przewodniczącej Sejmu Viktorii Čmilytė-Nielsen oraz starostów parlamentarnych frakcji z pisemnym apelem, w którym zwrócił uwagę na potrzebę zmiany projektu „Wytyczne polityki językowej państwa na lata 2023-2030”.

W przedłożonym projekcie, według mera Duchniewicza, znalazły się sporne punkty, które są skierowane przeciwko szkołom mniejszości narodowych.

Mer wskazał na wymienione w projekcie wyniki Międzynarodowego Programu Oceny Umiejętności Uczniów (PISA) za 2018 r. Niestety, autorzy wytycznych nie powołali się na najnowsze badania PISA za 2021 r. Jak zauważył mer, to właśnie te ostatnie pokazują, że szkoły mniejszości narodowych (zwłaszcza z polskim językiem nauczania) poczyniły ogromne postępy w podnoszeniu jakości nauczania.

Ponadto, jak wskazał, projekt uchwały zawiera również więcej wprowadzających w błąd informacji. M.in. w projekcie wytycznych sugeruje się, że w szkołach mniejszości narodowych, w których „edukacja odbywa się w języku innym niż język państwowy i z podręczników Nielitewskich”, rzekomo „terminologia litewska nie jest wyuczona lub nie jest wystarczająco wyuczona”. Zdaniem mera, stwierdzenie to budzi wątpliwości co do jego zasadności i dodatkowo zachęca do ograniczenia zakresu edukacji w języku innym niż litewski.

Mer Duchniewicz zauważa też, że projekt zawiera mylną informację o tym, że nauczanie w wyżej wymienionych szkołach nie odbywa się z litewskich podręczników.

„Wydawanie podręczników w językach mniejszości narodowych od dawna jest niezgodne z potrzebami szkół, dlatego szkoły uczą się ze starych podręczników dostosowanych przez nauczycieli do aktualnego programu nauczania. W praktyce szkolnej już teraz pracuje się z podręcznikami napisanymi zarówno w językach mniejszości narodowych, jak i w języku państwowym. Przypominam, że od jesieni nastąpi przejście na zaktualizowane programy nauczania. Podręczniki w językach mniejszości narodowych przystosowane do pracy z tym programem nie tylko nie są dostępne, ale nawet nie planuje się ich wydania” — zwraca uwagę mer Duchniewicz.

KONTEKST WOJNY NA UKRAINIE

Ponadto dodaje, że w szykowanym projekcie próbuje się wykorzystać kontekst wojny na Ukrainie.

12.>>

„Moim zdaniem wojna na Ukrainie dokładnie pokazała żywotność naszej wspólnej przeszłości z Ukrainą i Polską, partnerstwo i wsparcie, zaktualizowała znaczenie przeszłości Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Dlatego silna polska mniejszość narodowa nie stanowi zagrożenia ani dla języka litewskiego, ani dla państwowości litewskiej. Wręcz przeciwnie, uważam, że wzmocnienie języka polskiego jest drogą do bardziej zróżnicowanej kultury naszego kraju, poznania szerszej społeczności, sposobem na upowszechnianie ważnej historii Litwy” — wskazuje mer rejonu wileńskiego.

„Mniejszości narodowe są integralną częścią naszego społeczeństwa. (...) Wkład ich wszystkich w kulturę i dobrobyt państwa litewskiego jest ogromny. Dlatego musimy dolażyć wszelkich starań, aby mniejszości narodowe nie czuły się odrzucone lub obce, a wręcz przeciwnie — czuły się pełnoprawnymi uczestnikami życia publicznego i współtwórcami Litwy, którzy mają prawo uczyć się zarówno języków państwowych, jak i ojczystych” — podkreślił Robert Duchniewicz.

W rejonie wileńskim są 23 szkoły ogólnokształcące, w których nauczanie odbywa się w języku polskim. Według danych Centrum Rejestrów na dzień 1 stycznia 2023 r. mniejszość polska w rejonie wileńskim stanowiła 46,75 proc. ogółu ludności.

PIETKIEWICZ: PROJEKT ZAWIERA BEZZASADNE STWIERDZENIA

Obecnie projekt uchwały „Wytyczne polityki językowej państwa na lata 2023-2030” rozpatrywany jest w sejmowym Komitecie oświaty i nauki. Po zatwierdzeniu będzie w najbliższym czasie przekazany pod obrady sejmu. W Komitecie odbyło się już pierwsze rozpatrywanie wniosków i głosowanie nad ich zatwierdzeniem, trzy osoby — Beata Pietkiewicz, Vilija Targamadze oraz Laima Nagienė — powstrzymały się od głosu. Ponieważ pojawiły się nowe propozycje, komitet rozpatrzy je ponownie.

M.in. w p. 98 „Wytycznych” stwierdza się, że „w szkołach mniejszości narodowych (z polskim, rosyjskim, niemieckim i białoruskim językiem

■ Beata Pietkiewicz

nauczania) edukacja podstawowa prowadzona jest w języku innym niż język państwowy i z podręczników Nielitewskich, dlatego terminologia litewska nie jest wyuczona lub nie jest wystarczająco wyuczona”.

— Zgodnie z logiką tego stwierdzenia trzeba w ogóle zrezygnować z edukacji w języku niepaństwowym i z podręczników Nielitewskich, aby nauczyć się litewskiej terminologii. Jest to zasadniczo sprzeczne nie tylko z przepisami oświaty mniejszości narodowych, ale także z koncepcją oświaty. Poza tym nie precyzuje się, z nauczaniem jakich przedmiotów jest problem, na jakich badaniach lub analizach opiera się to stwierdzenie — argumentuje Beata Pietkiewicz.

Z kolei w p. 114 „Wytycznych” proponuje się „zmianę w drodze ustawy ograniczenia czasu nauki języka państwowego, które jest postrzegane jako pogorszenie warunków nauki języka państwowego”.

— Taka decyzja znacznie pogorszyłaby warunki nauczania języka ojczystego w szkołach — wskazuje posłanka. — Poza tym stwierdzenie, że jest to „ograniczenie czasu nauki języka państwowego”, jest oceną subiektywną. Takie niepoparte dowodami stwierdzenie wprowadza opinię publiczną w błąd, ponieważ prawo do nauczania języka ojczystego i języka państwowego jest zapisane w ustawie oświatowej — podkreśla nasza rozmówczyni.

— Mam nadzieję, że komitet uwzględni przynajmniej część moich poprawek. Niektóre stwierdzenia dotyczące mniejszości narodowych zawarte w projekcie nie są poparte oficjalnymi badaniami. Są bezzasadne i krzywdzące. Jeżeli za cel stawia się zwiększenie liczby godzin nauczania języka litewskiego z uszczerbkiem dla języka ojczystego, to jaki sens ma taka szkoła mniejszości narodowych? Takie plany uderzają w społeczności narodowe, również w szkołę polską — mówi Beata Pietkiewicz. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

■ Wytyczne na lata 2023-30 zostały opracowane w celu zachowania tożsamości językowej i kulturowej obywateli Litwy

Zaczęło się od „Dam i huzarów” ...

Justyna Giedrojć

Teatr rozpoczął swą działalność „Damami i huzarami”.

26 stycznia 1965 r. w „Czerwonym Sztandarze” ukazała się wzmianka: „W tych dniach w Wileńskim Pałacu Kultury Kolejarzy odbyła się próba generalna 3-aktowej komedii Aleksandra Fredry „Damy i huzary” pod kierownictwem reżysera Ireny Rymowicz. Artyści amatorzy Polskiego Zespołu Teatralnego dołożyli wielu starań, aby po raz pierwszy po wojnie na scenie wileńskiej ujrziała światło ramпы ta świetna sztuka znanego polskiego komediopisarza. Premiera odbędzie się w dniach 28 i stycznia br.”.

Przygotowania do widowiska trwały dwa lata i budziły wiele niepokoju. Brakowało przede wszystkim kostiumów i rekwizytów. Na szczęście zgodziły się je udostępnić dyrekcje Pałacu Kultury Kolejarzy oraz Litewski Akademicki Teatr Opery i Baletu. Premiera odbyła się, wywołując gorący aplauz publiczności. Sztuka zaś przez kolejne dziesięciolecia wiele razy była wystawiana na wileńskiej scenie.

„Był to nieoczekiwany sukces. Przepelniona widownia, głośne brawa, kwiaty, ogólne poruszenie, łyzy radości... Około 700 Polaków, w większości wilnian (stara sala „u kolejarzy” miała 600 miejsc, dostawionych zostało prawie 100 krzeseł) z ogromnym wzruszeniem i aplauzem przyjęło ten występ. (...) Fredro po prawie 30-letniej nieobecności wrócił na scenę wileńską. Wrócił do Wilna, w którym był w swojej młodości, jako uczestnik kampanii napoleońskiej, a w latach 30-tych XIX w. zajmował pierwsze miejsce wśród autorów polskich sztuk tutaj wystawianych. Ostatni raz w XIX w. „Damy i huzary” zostały odegrane w Wilnie

20 czerwca przypada 230. rocznica urodzin Aleksandra Fredry. Tak się złożyło, że wybitny polski komediopisarz, bajkopisarz, poeta uważany jest za ojca chrzestnego Polskiego Teatru w Wilnie.

jesienią 1862 r. przed wybuchem Powstania Styczniowego. Dopiero po 40 latach znów rozgościły się w naszym mieście. Wysiedlone po wrześniu 1939 r., kolejny raz wróciły tutaj właśnie w 1965 r.” — pisał w swej książce pt. „Scena polska nad Wilią” Jerzy Surwiło, znany wileński dziennikarz i publicysta, odtwórca roli Porucznika w premierowym przedstawieniu 1965 r.

Premiera „Dam i huzarów”, z którymi wystąpił Polski Zespół Teatralny w 10 lat po pierwszym koncercie „Wili” (8 maja 1955 r.), była znaczącym wydarzeniem w Wilnie. Z czasem repertuar teatru się rozrastał, stawał się coraz bardziej ambitny. Spośród 33 premier, które odbyły się do 1998 r., aż 21 stanowiły właśnie komedie, wśród których nie zabrakło sztuk Aleksandra Fredry.

W 1993 r., w ówczesnym Rosyjskim Teatrze Dramatycznym (obecnie Wileński Teatr Stary), odbyła się premiera komedii „Pan Jowialski”. Poświęcono ją 200. rocznicy urodzin

Fredry. Na scenie wileńskiej „Pan Jowialski” znalazł się od razu po jego napisaniu w 1832 r.

W 2021 r. kolejna sztuka Fredry została wystawiona przez Polski Teatr w Wilnie. Była to „Zemsta” w reżyserii Inki Dowłasz. Premiera odbyła się 23 października w Wileńskim Teatrze Starym (d. Teatrze na Pohulance).

— Szczęśliwie dla nas wybór padł na to arcydzieło. Wydobycie całego piękna, mądrości, dowcipu tej sztuki wymagało dużej ilości prób. Aktorzy Polskiego Teatru w Wilnie dołożyli wszelkich starań, aby odczytać właściwie intencje mistrza. Niczego nie staraliśmy się „uwspółcześniać”, a raczej przemówić do wyobraźni, postawić pytania, co mogło być owym murem w epoce po upadku Napoleona — mówiła „Kurierowi Wileńskiemu” Inka Dowłasz.

Ma więc ojciec komedii polskiej szczęście do Wilna a Wilno do niego. ■

TVP
WILNO

W latach 30-tych XIX w. Fredro zajmował pierwsze miejsce wśród autorów polskich sztuk wystawianych w Wilnie Fot. Marian Paluszkiewicz

Tenis na Litwie coraz bardziej popularny

Justyna Giedrojc

To trzecie zwycięstwo 22-letniej Polki w turnieju Roland Garros i czwarty triumf w rywalizacji wielkoszlemowej. W poprzednich finałach Świątek nie przegrała ani jednego seta. Wśród mężczyzn triumfował Serb Novak Djoković. 36-letni sportowiec został jedynym tenisistą, który zwyciężył w 23 turniejach Wielkiego Szlema. 22 wielkoszlemowe tytuły ma Rafael Nadal, a 20 — Roger Federer.

Najwyżej notowany tenisista Litwy Ričardas Berankis (ATP 216) nie dostał się do głównego turnieju paryskiego święta tenisa.

BERANKIS PRZEGRĄŁ Z BRAZYLJCZYKIEM

W pierwszej rundzie eliminacyjnej 32-latek z Wilna pokonał Włocha Raulisa Brancaccio (ATP 141), w drugiej przegrał z Brazylijczykiem Thiago Seybothem Wildem (ATP 172). Berankis zarobił w Paryżu 22 tys. euro. Łączna pula nagród turnieju wyniosła 49,6 mln euro. Berankis już po raz 12. w swojej karierze próbował szczęścia na paryskich kortach. Jego największym osiągnięciem jest awans do trzeciej rundy turnieju głównego w 2021 r.

Litewskim tenisistom jak dotąd nie udało się osiągnąć znaczących rezultatów w międzynarodowych turniejach. Jednak jak zauważa Ramūnas Grušas, prezes Związku Tenisistów Litwy, sport ten cieszy się dużą popularnością w kraju.

TENIS OPLACALNY, ALE GWARANCJI NIE MA

— Popularność tego sportu stale rośnie nie tylko wśród dzieci i młodzieży, ale także wśród osób dorosłych. Wiele dzieci zaczyna uczyć się gry już w wieku czterech lat. Jednak by zostać profesjonalnym tenisistą, trzeba też sporo zainwesto-

Tegoroczny turniej tenisowy Roland Garros zakończył się dla tenisistki Igi Świątek kolejnym zwycięstwem. Sukcesy tenisistów sprawiają, że zainteresowanie tym sportem znacznie wzrasta, w tym też na Litwie.

Tenis na Litwie staje się coraz bardziej popularny także wśród dorosłych — choć pozostaje wiele do zrobienia **Fot. Freepik.com**

wać. A stopa zwrotu nie jest gwarantowana — zauważa Grušas.

Dla przykładu w Akademii Tenisa trenuje obecnie 650 dzieci w różnym wieku, poczynając od 4 lat. Treningi odbywają się w hali sportowej SEB Arena, która jest największym centrum sportów raketowych w Europie środkowej. Opłata za treningi miesięcznie wynosi 70 euro, jeżeli trenuje się raz tygodniowo, za jeżeli trening odbywa się 2 razy w tygodniu — 100 euro, 3 razy — 140 euro. Do dyspozycji jest tu 28 kortów tenisowych oraz 10 mini kortów. Dla osób, które uprawiają tę dyscyplinę dla przyjemności, wynajęcie kortów, zarówno w halach sportowych jak i pod otwartym niebem, nie powinno stanowić problemu. Oferta jest bardzo bogata, a cena startuje od 15 euro za godzinę od osoby.

STOLICA MA DOBRZE, REJONY MNIEJ...

Jednak w rejonach sytuacja nie wygląda tak optymistycznie jak w stolicy.

— Mamy sporo chętnych, by trenować tenisa zarówno wśród dzieci

i młodzieży, ale na razie nie mamy możliwości. Właśnie jesteśmy na etapie poszukiwania zawodowego trenera, a to stanowi problem, ponieważ bardzo ich brakuje. Mamy nawet korty tenisowe, które są dostępne dla wszystkich chętnych już od pięciu lat. Powstały dzięki funduszom unijnym. Treningi rozpoczną się, jak tylko znajdziemy fachowca z tej dziedziny sportu — zaznacza w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Robert Komorowski, dyrektor Szkoły Sportowej w Niemenczynie.

WSCHODZĄCA GWIAZDA: KAJA TWOROGAL

Na razie placówka ta może poszczycić się osiągnięciami swoich wychowanków w tenisie stołowym. Kaja Tworogal (ur. 2014) zwyciężyła w międzynarodowym turnieju tenisa stołowego. Kaja zdobyła przepustkę na mistrzostwa Europy w Strasburgu, gdzie będzie reprezentowała Litwę. Mistrzostwa Europy odbędą się w dniach 25-27 sierpnia. ■

Pracowników sezonowych nad Bałtykiem brakuje, pracodawcy wabią ich benefitami

Honorata Adamowicz

Latem oferty pracy sezonowej nad Bałtykiem wyrastają jak grzyby po deszczu. Największe zapotrzebowanie na pracowników tak jak każdego roku jest w Połędzie, gdzie codziennie poszukuje się 100-150 kucharzy, piekarzy pizz, pracowników kuchni, etatowców przygotowujących posiłki typu fast-foodów, pokojówek, kelnerów, masażystów.

— Według danych Służby Zatrudnienia dziś (16 czerwca — przyp. aut.) w systemie informacyjnym zarejestrowanych jest około 140 wolnych miejsc pracy w Połędzie. Wśród nich największa liczba ofert pracy dla kucharzy, sprzedawców-kasjerów, pracowników przygotowujących posiłki typu fast food. W maju w Połędzie zarejestrowano 388 wakatów, czyli o 60 proc. więcej niż w maju ubiegłego roku — powiedziała w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Milda Jankauskienė, rzeczniczka prasowa Służby Zatrudnienia.

LOKALNI PRACOWNICY

Od 1 maja do 15 czerwca zatrudnionych było około 300 mieszkańców miasta Połęga. Większość z nich to: kucharze, sprzątaczkę biur, hoteli i innych instytucji, pokojówki i pomocnicy, sprzedawcy w sklepach, barmani, sprzątaczkę, kelnerzy.

RÓŻNORODNOŚĆ PROPOZYCJI

— Zapotrzebowanie na pracę w Połędzie charakteryzuje się różnorodnością — są też oferty dla sprzedawców kwiatów, owoców i jagód, administratorów wypożyczalni rowerów, sushi masterów. Najtrudniej jest znaleźć pracowników na stanowisko szefa kuchni, jest to tradycyjny problem tego regionu. W tym roku, od maja, pojawiło się znacznie więcej różnych ofert pracy, nie tylko na sezon, ale także na pracę bezterminową. Pierw-

sze sezonowe zapotrzebowanie na pracowników w gastronomii zaczęto ogłaszać już w lutym — powiedziała nam przedstawicielka Służby Zatrudnienia.

WYŻSZE WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ SEZONOWĄ

Wyższe wypłaty oferują pracodawcy, którzy oferują wyłącznie pracę sezonową. Wynagrodzenie dla kucharzy zwykle zaczyna się od 1 000 euro brutto czyli „na papierze”. Najwyższe wynagrodzenie oferują firmy, które działają tylko w sezonie — do 3 300 euro. Pensje dla pokojówek — od 850 do 1 200 euro brutto.

ZACHĘTY DLA PRACOWNIKÓW

— Pracodawcy z litewskich kurortów starają się przyciągnąć pracowników z innych miast na sezon letni na różne sposoby. Oferują bezpłatne noclegi lub pomoc w znalezieniu mieszkania, rekompensują koszty podróży. Proponują całe pakiety dodatkowych benefitów — zniżki na usługi firmy, organizują dla pracowników imprezy wewnętrzne, specjalne zniżki na lunchy i kawę, bezpłatne korzysta-

nie z siłowni, basenu i strefy saun — wymienia Jankauskienė.

Pracodawcy nad morzem dają pracownikom możliwość wyboru między pracą stałą a sezonową. Można także wybrać elastyczny harmonogram pracy — na przykład długi / krótki tydzień, gdy jeden tydzień jest przepracowany przez 5 dni roboczych, następny — tylko 2 dni, lub łącząc to z inną pracą czy nauką, koszt podróży do / z pracy jest opłacany.

NAJCZĘSTSII PRACODAWCY

Najczęstsii pracodawcy w Połędzie, którzy poszukują pracowników to firmy Sveikatos uostas, Palangos gintaras, Sveikatos centras, Energetikas, Floros simfonija, Harlio dirbtuvės. W okresie letnim firmy z branży budowlanej również poszukują więcej pracowników — wykańczaczy, budowniczych szerokoprofilowych, betoniarzy, murarzy — choć nie zaznaczają, że jest to praca sezonowa.

PRACA DLA UCZNIÓW

Pracodawcy w Połędzie oferują pracę również uczniom. Sprzedawcy lodów są przyjmowani od 14. roku życia, a od 16. roku życia można zatrudnić pomocnika budowlanica, kelnera. ■

■ Największe zapotrzebowanie na stanowisko szefa kuchni Fot. Pixabay.com

Urlopowe zaciskanie pasa

Mieszkańcy Litwy w tym roku planują wydać do 1 000 euro na tydzień wakacji, częściej wybierają wyjazdy zagraniczne, ale urlopują krócej niż mieszkańcy innych krajów europejskich.

Z ankiety przeprowadzonej przez Revolut wśród obywateli krajów europejskich wynika, że Litwini, podobnie jak wielu Europejczyków, wydają tygodniowo od 500 do 1 000 euro na osobę. O wakacjach i o tym, jak spędzają je Litwini i inni Europejczycy, opowiada przedstawicielka Revolut, Akvilė Adomaitytė.

Wilnianie powiedzieli, że zaplanowali swoje letnie urlopy, a niektórzy już urlop wzięli. Jedni mówili, że wyjeżdżając na wakacje starają się zmieścić w określonych limitach wydatków, inni, że nie oszczędzają na wakacjach. Jednak przeprowadzone badanie wykazało, że mieszkańcy Litwy wydają na wyjazd od 500 do 1 000 euro na osobę tygodniowo. Czy wielu jest takich?

KRÓTKIE WAKACJE

„Zdecydowana większość planuje w tym roku wydać od 500 do 1 000 euro na osobę na taki tygodniowy standardowy wyjazd. Większość Europejczyków planuje wydać podobną kwotę. Znacznie mniej Litwinów planuje dłuższe wakacje, jeśli porównamy to z innymi Europejczykami — np. Francuzi, Niemcy, Austriacy — w rzeczywistości często planują wyjazd na wakacje nawet na miesiąc czy dwa. Mieszkańcy Litwy planują w tym roku krótsze wakacje i wybierają kierunek, który jest, szczerze mówiąc, dość powszechny” — mówi Adomaitytė.

„Pierwszym ulubionym krajem Litwinów jest Turcja na letnie wakacje, kiedy pytamy, który kraj ma najlepszy stosunek jakości do ceny. A ten drugi, do którego tak łatwo dojechać samochodem, to Polska. Mieszkańcy Litwy coraz częściej jeżdżą tam nie tylko na zakupy, ale też na wakacje” — zdradza Adomaitytė.

Wielu Europejczyków często planuje wyjazd na wakacje nawet na miesiąc czy dwa, podczas gdy mieszkańcy Litwy ograniczają się do wyjazdów na tydzień
Fot. Freepik.com

AMERYKA POŁUDNIOWA, ALE I INNE...

Jakie kierunki wybierają mieszkańcy innych krajów europejskich? Czy mieszkańcy Litwy naprawdę decydują się na spędzanie lata na Litwie i korzystanie z naszych letnich przyjemności?

„Nieco częściej wybierane są kraje Europy Południowej: Chorwacja, Włochy, Grecja. Albo trochę dalej: Tajlandia, kraje Ameryki Łacińskiej, Stany Zjednoczone. Nasze badanie faktycznie wykazało, że najmniej jest wybierana lokalną turystykę na dłuższe wakacje trwające co najmniej tydzień. Jeśli co trzeci Hiszpan lub Włoch wybiera lokalne wakacje, to tylko kilka proc. Litwinów chce odpocząć tutaj, na Litwie” — przyznaje rozmówczyni.

Według niej chyba nie tylko morze i ciepły piasek, jakie mamy, są tym, co decyduje o udanych wakacjach.

„Motywami, które zachęcają do podróżowania, są też tradycje, trochę ciekawszego jedzenia, możliwość robienia zakupów; coraz więcej Litwinów przyciągają jakieś imprezy sportowe, podróże w celach roman-

tycznych, poznanie się, może nawet operacja plastyczna, czyli tzw. turystyka medyczna” — mówi przedstawicielka Revolut.

CO LUDZI DENERWUJE?

„Ankieta zawierała również pytanie o to, co denerwuje ludzi w podróży. Połowa twierdzi, że nic ich nie denerwuje i że wakacje w zasadzie kojarzą się tylko z dobrymi, przyjemnymi rzeczami. Niemniej jednak pozostała połowa stwierdziła, że są takie sprawy organizacyjne czy urlopowe, które irytują. Największą rzeczą są tłumy — fakt, że kiedy gdzieś idziesz, musisz być z wieloma innymi ludźmi. Wszyscy Europejczycy są tutaj zirytowani. Strajki na lotniskach, strajki w transporcie, które są związane z podróżami, są bardzo niepokojące i niezrównoważone. Poza tym wiele osób denerwują jakieś niejasne kursy walut czy fakt, że jadąc na wycieczkę, trzeba szukać noclegu przez wiele platform, gdzie znaleźć najtaniej, gdzie jest lepsza opcja. Takie rzeczy naprawdę irytują ludzi” — ujawnia Adomaitytė. ■

Opr. A. B.

Młode ziemniaki – teraz już i krajowe, na półkach sklepowych

Aleksander Borowik

Vaida Budrienė, szefowa biura prasowego sieci handlowej IKI, powiedziała nam, że ziemniaki od lat nie ustępują żadnemu warzyw pod względem popularności wśród kupujących.

— Spragnieni świeżych ziemniaków kupujący chętnie wkładają je do swoich koszyków, dlatego nasza sieć tradycyjnie spieszy z pierwszymi ich dostawami! — śmieje się.

PIERWSZE – Z CIEPŁYCH KRAJÓW

Choć od jakiegoś czasu sprzedawane są u nas ziemniaki świeże (tu ciekawostka — u nas mówią świeże, w Polsce — młode ziemniaki), a uprawiane w cieplejszych krajach (Maroku, Izraelu, Cyprze), szczególnym zainteresowaniem krajowych klientów cieszą się te litewskie, które dostarczane są do sklepów już następnego dnia po wykopkach. Chociaż polskie — siłą cieplejszej natury — są wcześniejsze...

TAŃSZE NIŻ PRZED ROKIEM?

— Dotrzymujemy obietnicy oferowania atrakcyjnych cen, dlatego tegoroczne ziemniaki z pierwszego zbioru są o ponad jedną dziesiątą tańsze niż w ubiegłym roku. Kilogram świeżych ziemniaków kosztuje u nas 1,29 euro — deklarowała przed tygodniem Vaida Budrienė, ale...

Szybka zagraniczna i krajowa podaż zrobiła swoje i obecnie w litewskich sklepach kilogram młodych ziemniaków (40-60 mm) kosztuje 0,99 euro. A, zgodnie z logiką, ceny wkrótce pójdą w dół.

NIE KUPUJ!

Najważniejszą zasadą cieszenia się świeżymi ziemniakami jest ich niekupowanie... zbyt dużo!

■ Bogate były ubiegłoroczne plony ziemniaczane! Fot. Youtube

Świeże ziemniaki mają cienką skórkę, dlatego w przeciwieństwie do ziemniaków jesiennych nie należy ich przechowywać w domu. Najbardziej smakują przygotowane zaraz po zakupie.

Chociaż jesteśmy przyzwyczajeni do obierania ziemniaków, lepiej jednak spożywać wczesne ziemniaki w całości i nie „obdzierać ze skóry”. Przed wrzuceniem ziemniaków na patelnię lub garnek wystarczy je dokładnie umyć. A tak na marginesie — osobom bardzo, a to bardzo wybrednym, radziłbym (jeżeli cierpliwości wystarczy...) każdy ziemniaczek

oddzielnie otrzeć kuchenną drucianą gąbeczką...

ZIEMNIAKI – WARTOŚCI ODŻYWCZE

W 100 g ziemniaków jest 443 mg potasu, który ma wpływ na poprawę pracy nerek, regulację ciśnienia krwi, funkcjonowanie układu nerwowego i pracę mięśni. Spożycie 200 g ziemniaków jest w stanie zapewnić połowę dziennego zapotrzebowania na witaminę C i aż 40 proc. na potas! W ziemniaku można też znaleźć: cynk, fosfor, jod, magnez, mangan, miedź, witaminy A, B i C, foliany i beta-karoten. I gdzie on to wszystko chowa... ■

Mój „szybki” przepis

Biorę dwie (żeby mieć z głowy na dłużej to pichcenie...) blachy z piekarnika i wykładam papierem do pieczenia. Zimą stare ziemniaki krajałem, a teraz nad tymi młodymi noża nie unoszę! Wrzucam umyte (broń Boże obrane!) młode ziemniaczki na blachy i rozkładam równomiernie. Dla uzyskania zniewalającego, brązowo-złocistego rumieńca, pędzlem — jak ksiądz kropidłem, skrapiam ziemniaki zwykłym olejem i posypuję lekko gruboziarnistą solą i drobniutko pokrajanym koperkiem. Wkładam do pieca nagrzanego do 200°C, robię znak... spojrzenia i pieczę przez ok. godzinę, pilnując wizualnie koloru palety barw... No, a potem smacznego do upadłego!

A resztę, po ostygnięciu, do plastikowych pojemniczków. Będzie na zapas — bo trochę jest z tym zachodu. Mniem! Na jutro, pojutrze...

Szpaki – najpierw pomocnicy sadowników, a teraz – piraci owocowi!

Aleksander Borowik

Teraz mamy połowę czerwca, a czereśnie i wiśnie nabrzmiewają słodczy czerwienią. Ale nie tylko sadownikowi ślinka z ust cieknie... Wróg też czyha na nasz przyszły plon! Szpaki, te stare i te młode, wraz z wróblą hałastrą już ostrzą dzioby do sezonowej uczty. Nie da rady – trzeba walczyć o swoje!

NAJLEPSZA TO SIATKA!

Siatka przeciwko ptakom służy do ochrony drzew i krzewów owocowych przed ptactwem. Najlepiej sprawdza się w przypadku zabezpieczenia wiśni i czereśni. Ale można zakładać ją także na aronię, maliny i porzeczki oraz inne owocujące krzewy i drzewa. Polietylenowe siatki przeciw ptakom cechują się wysoką odpornością na uszkodzenia mechaniczne oraz dużą wytrzymałością na zmienne warunki atmosferyczne i promieniowanie UV. Siatka jest nierozciągliwa oraz niekurczliwa. Plastikowe siatki przeciw ptakom tworzą szczelną, solidną, nieprzepuszczalną barierę oraz pozwalają w humanitarny sposób zmniejszyć straty w sadzie, winnicy czy gospodarstwie warzywnym.

WIELE ZASTOSOWAŃ

Siatka to produkt wielu zastosowań. Jest doskonałym rozwiązaniem do hodowania wszelkiego rodzaju ptactwa lub drobiu, a także chroni je przed drapieżnikami. Siatka sprawdza się również jako ochrona oczek wodnych przed spadającymi jesiennymi liśćmi. Wielkość oczek: około 1,5 cm. Cena siatki o wymiarach 8x8 m – 6,28 euro. Hodowcy na skalę przemysłową już dawno stosują tę, jak na wojnie, siatkę „maskującą”.

Była wiosna i serce się radowało, patrząc jak szpaki, nie przyrównując jak te kury, pracowicie wydziobywały wylażące z ziemi pędraki. Opłacało się szpakówki zawieszać! Ale przyszło lato...

Młody szpak już sprawdza smak tegorocznych czereśni – „Może być!”

Fot. Youtube

Szpaki, te czarne – stare i te brązowo-szare – młode, wraz z wróblą hałastrą już ostrzą dzioby do sezonowej uczty. Nie da rady – trzeba walczyć o swoje!

HEJ SOKOŁY I SOWY!

W internetowym sklepie Pigu. It są do kupienia różne odstraszacze ptaków. Np. latający na uwięzi, kolorowy sokół-latawiec kosztuje 30 euro. Z kolei do kupienia jest hit roku – urządzenie ultradźwiękowe ze słoneczną baterią i fleszami. Odstrasza ponoć wszystkich w dzień i w nocy – ptaki, krety a i chyba pogoniłby jakiegoś paskudnego sąsiedzkiego kota! Ale cena, że hej – 72,99! No, ale ma zasięg działania do pół

kilometra. Można więc z sąsiadem na spółkę kupić...

Można też kupić „hurtem” (trzy sztuki za 10,86 euro) plastikowe wrony. Badziewie – najwyżej do odstraszania... dzieci w piaskownicy.

A ja w swoim sadzie zawiesiłem, mieniająca się odblaskami, wesołą sowę z dwoma janczarkami, takimi fikuśnymi dzwoneczkami za 7,14 euro. Na razie sprawdza się!

Tak więc udanego odstraszania – niegdyś przyjaciół, a teraz... wrogów!

W sklepach ostatnio staniały polskie czereśnie. Kilo jest już za 5,39 euro. I niepodziobane! ■

Dowcip owocowy

Co otrzymamy po skrzyżowaniu szpaka z żyrafą?
– Kombajn na czereśnie.

Wycieczka słuchaczy PUTW do Pałacu Wielkich Książąt Litewskich

20-osobowa grupa słuchaczy Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie 6 czerwca br. odwiedziła wystawę gobelinów „Arrasy Zygmunta Augusta” w Pałacu Wielkich Książąt Litewskich.

Pani przewodnik bardzo przystępnie opowiedziała o życiu wielkiego księcia litewskiego Zygmunta Augusta. Podziwialiśmy jego wysiłek, aby utrwalić na tkaninach różne wydarzenia oraz pojęcia z XVI wieku. Byliśmy zdziwieni, że arrasy mają blisko 500 lat, a są tak dobrze zachowane do dziś. Tworzyli je artyści i mistrzowie swego fachu. Wykonywano zamówienia wielkich osobistości Europy, królów, cesarzy, dostojników kościelnych. Dziś kolekcja liczy 140 tkanin i jest uważana jedną z najcenniejszych kolekcji tkanin artystycznych na świecie. Do Wilna sprowadzono około 35 gobelinów.

Wystawa arrasów Zygmunta Augusta to niepowtarzalna okazja, by

dowiedzieć się, jak i kto wykonywał arrasy, jakim sposobem tkano, jakich użyto warsztatów tkackich, z jakiego materiału i nici były tkane. Przy warsztacie tkackim przez cały rok pracowało sześciu tkaczy. Arrasy podlegały ciągłej i specjalnej pielęgnacji. Tym się zajmowała specjalna służba dbająca o odpowiednią pielęgnację i dogład tej sztuki tkackiej. Długowieczność i wygląd arrasów zawdzięcza się temu, że do włókien jedwabnych dodawano srebrne złote nici.

Jest niesamowite, że my, słuchacze PUTW, mogliśmy obejrzeć tu, w Wilnie, cudowne tkaniny. Dowiedzieliśmy się o historii całej kolekcji. Zobaczyliśmy tkaniny o różnych formatach i tematyce, tkaniny

z inicjałami władcy i herbami Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Gobeliny pełniły różne funkcje. Jedne były wywieszane jako ozdoba wewnątrz do dekoracji okien, drzwi, mebli. Były tkaniny o tematyce roślinnej, ze scenami biblijnymi, między innymi z Noem i budowa wieży Babel. Bardzo ciekawie są przedstawione zwierzęta z głowami ludzkimi oraz innych zwierząt.

Podziwiamy legendarne gobeliny Zygmunta Augusta i jesteśmy wdzięczni Marii Rondomańskiej, członkini zarządu PUTW w Wilnie, odpowiedzialnej za sprawę kultury i zwiedzanie zabytków. ■

Teresa Młyńska,
członkini zarządu PUTW

Słuchacze PUTW cieszą się, że mieli wspaniałą okazję obejrzenia w Wilnie arrasów Zygmunta Augusta oraz zapoznania się z historią ich powstania **Fot. archiwum PUTW**

Abp Lebrun: Oczyszczona wiara nabiera we Francji dynamizmu

Oznakach nadziei, których obecnie doświadcza Kościół we Francji, opowiedział polskim biskupom abp Dominique Lebrun, metropolita Rouen, który jako delegat episkopatu francuskiego uczestniczy w 395. zebraniu plenarnym Konferencji Episkopatu Polski, jaki odbył się w Lidzbarku Warmińskim. Jego zdaniem wewnętrzne oczyszczenie, jakie przeszedł Kościół w tym kraju w okresie największej sekularyzacji, owocuje dziś „odnowioną wiarą”, która jest o wiele bardziej autentyczna i pogłębiona.

Abp Lebrun podkreślił dwa charakterystyczne wymiary życia Kościoła we Francji. Pierwszym jest wielka kreatywność w sferze działalności charytatywnej. Jako przykład wskazał rozwój różnych oddolnych a inspirowanych wiarą inicjatyw na rzecz solidarności społecznej. Poinformował, że młodzież katolicka stworzyła stowarzyszenie „Dom Marty i Maryi”, które zakłada niewielkie domy, gdzie młode wykształcone i profesjonalnie przygotowane kobie-

Abp Dominique Lebrun
Fot. Wikipedia

ty decydują się, aby żyć z samotnymi matkami w ciąży, znajdującymi się w bardzo trudnej sytuacji. Są to kobiety, które nie mogą pozostać u siebie, bo spotykają się z domową przemocą bądź dlatego, że ojciec dziecka wywiera presję, by dokonać aborcji.

Matki te pozostają w Domu Marty i Maryi, aż dziecko urodzi się i skończy pierwszy rok życia. Towarzyszą im młode wolontariuszki, w wieku od 25 do 35 lat. Abp Lebrun powiedział, że podobne inicjatywy powstają na rzecz samotnych osób starszych, które znajdują się w izolacji, bo nie mają już swoich rodzin.

Arcybiskup podkreślił, że podobne problemy napotykały osoby niepełnosprawne oraz bezdomne. Dla nich została zorganizowana cała sieć katolickich rodzin, działająca na różnych terenach Francji, która proponuje im wspólne zamieszkanie bądź inną pomoc.

Innym fenomenem współczesnego Kościoła francuskiego, o którym mówił abp Lebrun, są bardzo liczne chrzty osób dorosłych. W tym roku na Wielkanoc chrzest przyjęło we Francji 5 400 osób dorosłych, a ich liczba z roku na rok rośnie. Podobnie jest, jeśli chodzi o bierzmowanie dorosłych.

■
KAI

Kraków: „Europejski Oskar” za konserwację ołtarza Wita Stwosza

Konserwacja ołtarza Wita Stwosza w bazylice Mariackiej została nagrodzona Europejską Nagrodą Dziedzictwa. Tegorocznych laureatów ogłosiły we wtorek Komisja Europejska i Europa Nostra.

Jak podkreśla wiceprezydent federacji Europa Nostra prof. Jacek Purchla, wyróżnienie jest nazywane „europejskim Oscarem w obszarze dziedzictwa kulturowego”. W tym roku uhonorowano 30 dokonań z 21 państw. W kategorii Konserwacja doceniono renowację ołtarza Wita Stwosza w bazylice Mariackiej w Krakowie.

Konserwacja krakowskiego ołtarza trwała sześć lat, od 2015 do 2021 r. Była prowadzona przez specjalistów z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Przez ich ręce przeszło ponad 200 figur i kilka tysięcy odrębnych

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krakowie, ołtarz Zasnienia NMP (ołtarz Wita Stwosza, 1489) Fot. Wikipedia/Zygmunt Put

elementów snycerskich. Prace konserwatorskie były konsultowane w gronie międzynarodowych znawców konserwacji rzeźby gotyckiej. Jury

Nagrody wskazało, że „renowacja tego wspaniałego ołtarza jest wyjątkowym i unikatowym osiągnięciem”.

■
KAI

Sygnaly wyczerpania psychicznego

Ciągle zmęczenie. Fizyczne zmęczenie to jeden z głównych objawów emocjonalnego wyczerpania. Sen wcale nie pomaga — możesz spać pół dnia i wypić 3 litry kawy, ale cały czas jesteś absolutnie wyczerpany.

Nie radzisz sobie z emocjami.

Odczuwasz natłok emocji, często skrajnych. Te przejmują nad tobą kontrolę — łatwo się irytujesz i wybuchasz niczym bomba zegarowa, nagle zaczynasz płakać bez żadnego powodu albo... histerycznie się śmiejesz w sytuacji, która wcale nie jest zabawna.

Brak motywacji. Mimo że jeszcze niedawno lubiłeś swoją pracę albo cieszyłeś się na przeprowadzkę do nowego mieszkania, teraz nie widzisz w tym żadnego sensu. Emocjonalne wyczerpanie sprawia, że jesteś apatyczny i nie potrafisz się do niczego zmotywować.

Kłopoty ze snem. Mimo że jesteś chronicznie zmęczony i mógłbyś spać cały czas, to masz kłopoty z zaśnięciem. Przed snem nie potrafisz się wyciszyć: rozmyślasz o swoich problemach i jesteś zestresowany.

Boli cię głowa, brzuch, mięśnie.

Masz wrażenie, że twoje ciało odmawia ci posłuszeństwa. Często odczuwasz bóle głowy, masz nudności i boli cię brzuch, mimo że nic nie jadłeś. Masz napięte i obolałe mięśnie, dokuczają ci nerwobóle, a twoje serce nagle zaczyna szybciej bić.

Jak poradzić z poczuciem winy?

Poczucie winy wpisane jest w życie każdego człowieka. Wyrzuty sumienia są normalnym doświadczeniem, które nieraz przeżywamy i nie są obojętne dla naszego rozwoju emocjonalnego oraz duchowego. Mimo iż nie lubimy tego uczucia, to jednak zdaniem psychologów oznacza ono dojrzałość psychiki.

Poczucie winy bierze się z lęku. W domu, w którym obowiązują pewne normy moralne, dzieci uczą się ich od małości. Wiedzą, że złą rzeczą jest np. kłamanie, robienie komuś krzywdy itd. Z czasem przestrogi w stylu „nie wolno ci...”, zmieniają się w głos sumienia. Jeśli jednak rodzice nie przestrzegają norm społecznych i nie wymagają tego od własnych dzieci, to wówczas robią one złe rzeczy bez odczuwania wyrzutów sumienia. „Wyuczone” więc poczucie winy uruchamia się w nas automatycznie, gdy w grę wchodzi zrobienie jakiejś złej rzeczy.

Normalne, zdrowe poczucie winy, odczuwanie, że komuś zrobiliśmy krzywdę — jest potrzebne. Taki wstrząs pobudza bowiem do zmian. Przyznanie się przed samym sobą, że zrobiliśmy coś złe, pomaga nam w uczeniu się na błędach. Naprawienie krzywdy powinno przynieść poczucie ulgi, a nie wiecznie niekończące się wyrzuty sumienia. Poczucie winy ma więc właściwy wymiar, jeśli wywołuje wyrzuty proporcjonalne do wykroczenia i motywuje do poprawy.

Gdy poczucie winy, pomimo przebaczenia, aktu żalu czy zadośćuczynienia za popełniony grzech, nadal nas nie opuszcza, to chroniczny, niezdrowy dla naszego organizmu stan, który nas nadmiernie obciąża i paraliżuje. Utrudnia normalne funkcjonowanie i jest czymś w rodzaju wymierzania samemu sobie kary — samoudręceniem się. Obwiniamy siebie za rozpad małżeństwa, śmierć kogoś bliskiego, utratę pracy itd. Torturujemy się za swoje wady i błędy.

W takich przypadkach jak nadmierne wyrzuty sumienia stosuje się terapię behawioralno-poznawczą, w czasie której pacjent uczy się, jak rozpoznawać błędy logiczne we własnym myśleniu. Polegają one na tym, że osoby cierpiące na patologiczne poczucie winy biorą odpowiedzialność za coś, na co nie mają wpływu. Pacjenci uczą się również samoakceptacji, zaprzestania brania na siebie wszystkich win, a tym samym — często usprawiedliwiania innych.

Osoby, które cierpią na ciągle wyrzuty sumienia, że są czemuś lub komuś coś winne, powinny sobie uświadomić, że one również mają prawo do tego, aby czuć się ofiarą. Przecież też można je czymś zranić, zrobić im jakąś przykrość. Nie zawsze winy należy szukać tylko w sobie, a tym bardziej ślepo wierzyć, że tak właśnie jest. Zawsze też można udać się z tym problemem do specjalisty. ■

Gdy poczucie winy, pomimo przebaczenia nadal nas nie opuszcza, to chroniczny, niezdrowy dla naszego organizmu stan

Pierwsza impreza nastolatka

Rodzice, którzy mają dobry kontakt ze swoim nastoletnim dzieckiem, mogą być pewni, że ich pociecha też się trochę martwi o ich uczucia

Piętnastoletni syn/córka oznajmiają, że ich najlepszy przyjaciel ma w sobotę urodziny i są zaproszeni na imprezę. Najgorsze, co można zrobić to przewrócić oczami i powiedzieć: „W twoim wieku, w soboty powtarzałam słówka z niemieckiego”. Złym rozwiązaniem jest także przysunięcie jemu/jej i sobie krzesła i powiedzenie nienaturalnie spokojnym tonem: „OK, możesz iść na imprezę, ale najpierw porozmawiajmy”. Pod wyrażeniem „porozmawiajmy” będzie się krył dwugodzinny wykład o: szkodliwości picia i palenia, możliwości zarażenia się wirusem HIV i zajęcia w ciąży, o tym, że „trawka” uzależnia, o pigułce gwałtu itp.

„Powinno się jak ognia unikać tego rodzaju kazań” — ostrzega Joanna Sakowska, psycholożka, prowadząca szkolenia dla rodziców nastoletnich dzieci. „Nastolatek będzie ziewał, a my wyjdziemy na starych zgredów. O ryzykownych zachowaniach, takich jak seks, narkotyki, ciąża, należy rozmawiać ze swoimi dziećmi na co dzień, przy okazji wspólnie obejrzanego filmu, czytanych książek lub artykułów czy nawet oglądanych reklam. W ten sposób rodzice mają szansę pokazać dziecku, jaki mają pogląd na daną sprawę i jaki wyznają system wartości” — mówi.

Określ jasno reguły gry. Przed wyjściem dziecka na imprezę powin-

niśmy się dowiedzieć, gdzie będzie i ustalić nieprzekraczalną godzinę powrotu. Najlepiej do 23-24. Powinniśmy znać adres, pod jakim nastolatek będzie się doskonale bawił i dobrze jest porozmawiać z rodzicami zapraszającego. Pamiętaj też, że nastolatek wcale nie musi chodzić na imprezy. „Wielu rodziców wprawia w osłupienie, gdy im mówię, że pójdzie na imprezę to jest przywilej ich dziecka. Można go w każdej chwili cofnąć, jeżeli pociecha nie będzie przestrzegała reguł gry, np. wróci do domu podpiita albo nie o tej porze, o której powinna” — uważa Joanna Sakowska.

Mów o swoich uczuciach, ale nie szantażuj. Rodzice, którzy mają dobry kontakt ze swoim nastoletnim dzieckiem, mogą być pewni, że ich pociecha też się trochę martwi o ich uczucia. Dlatego dobrze jest powiedzieć: „Ufam ci, ale niepokoję się o ciebie, więc uważaj na siebie i w razie czego dzwoń”. „Pod żadnym pozorem nie należy dzwonić co pół godziny i mówić: Tak bardzo się o ciebie boję, że muszę zadzwonić” — radzi Sakowska. „To zwykły szantaż emocjonalny” — dodaje.

Dzwoń tylko wówczas, kiedy masz prawdziwe powody do niepokoju: np. dłuższe niż pół godziny spóźnienie. Strach o dziecko jest naturalny, ale nie należy dopuścić do tego, żeby zamienił się w lęk toksyczny. ■

Jak zdobyć zaufanie nastolatka

Nie naruszaj prywatności. Naruszanie prywatności dziecka to cała gama zachowań: od takich z pozoru niewinnych jak „przypadkowe” podsłuchanie telefonicznej rozmowy nastoletniej córki po ciężkie przypadki typu czytanie wiadomości dorastającego dziecka.

Pokaż, że go słuchasz. Twój nastolatek może czuć się niedoceniany, zlekceważony, jeśli rozmawiacie, a ty zajmujesz się czymś innym, nagle zmieniasz temat, nie angażujesz się w to, co mówi.

Nie rzucaj słów na wiatr. To się zdarza wielu rodzicom. Nawet jeśli wiedzą, że coś jest kompletnie nierealne albo poza ich zasięgiem, nie mówią dzieciom o tym wprost. Zamiast wytłumaczyć swoją decyzję, wołają na odczepnego składać puste obietnice, których nie wypełnią. Albo rzucić zdawkowe, nic nie wnoszące „zobaczymy”. To żadna odpowiedź. Ale jeśli dziecku na czymś zależy, to zamiast „spławiania go” i niewywiązywania się z deklaracji, lepiej jest szczerze o tym porozmawiać, znaleźć jakąś alternatywę, kompromis.

Nie wtrącaj się we wszystko. Kiedy twój nastolatek nie prosi cię o opinię czy radę, to nie wyskakuj z nią na każdym kroku. Jeśli dziecko ci coś opowiada, to niekoniecznie czeka na twoją krytykę, ocenę i mądrości, co, kiedy i jak powinno zrobić.

Str. przygotowała
Honorata Adamowicz
Fot. Pixabay.com

Ach, witam, witam moich Przyjaciół bardzo, ale to baaaardzo serdecznie! Przepiękne, goące lato jest wspaniałe! A jeszcze lepsze są wakacje – czas, kiedy nie musimy rano zrywać się z łóżka, aby iść do szkoły czy przedszkola. Ale fajnie! I tak w ogóle, to sporo codziennych obowiązków zostało zakopanych, jak topór wojenny, na parę letnich, przyjemnych miesięcy. Czy można jednak zaniechać wszystkich obowiązków? Myślę, że nie koniecznie. Posłuchajcie bajki o Karolku, a z pewnością będziecie zgodni ze mną.

Bajka o Karolku, który nie chciał myć zębów

Za siedmioma górami, za siedmioma morzami żył sobie Karolek. Był grzecznym i miłym chłopcem. Najbardziej lubił robić modele latawców. Najbardziej nie lubił myć zębów. Uważał, że mycie zębów jest nudne i niepotrzebne. Mówił, że zęby są schowane w buzi i nie widać czy są brudne, czy czyste. Kiedy mamusia mówiła mu, żeby mył zęby, szedł do łazienki i udawał, że je myje.

Pewnego razu Karolek postanowił wypróbować swoje latawce. Umówił się z kolegami, że pójdą w na łąkę. Wieczorem przygotował latawce i poszedł spać.

Nazajutrz wiał silny wiatr. Latawce puszczane przez kolegów latały wysoko. Największy latawiec Karola latał najwyżej. Nagle zawiąło mocniej. Wiatr mocno szarpnął latawcem i chociaż chłopiec ze wszystkich sił trzymał linkę – wiatr zaczął unosić Karolka razem z latawcem coraz wyżej i wyżej. Polecili ponad chmury. Wtedy Karol zobaczył, że wokół niego latają jakieś śmieszne elfy w niebieskich ubrankach. Zdziwił się, bo elfiki miały na ubrankach namalowane srebrne ząbki.

Karol okazał się w Krainie Zdrowego Ząbka. Elfki otoczyły Karola i polecili razem do wielkiego pałacu. Zaprowadziły go do sali z ogromnym zegarem i lustrami. Na białym tronie, który wyglądał jak wielki ząb, siedział siwy staruszek – Król Czas.

Król Czas zaklaskał w dłonie. Pojawiła się wróżka. Wróżka wzięła Karola za rękę i postawiła przed wielkim lustrem. „Uśmiechnij się” – powiedziała. Król Czas kiwnął głową i wróżka przesunęła wskazówki zegara o 15 minut. Karol popatrzył w lustro. Zauważył, że jego zęby zrobiły się żółte, a na niektórych są szare plamy. Zębuszka przesunęła wskazówki zegara o następne 15 minut. Na zębach Karola były już czarne plamy. Wróżka ponownie przesunęła wskazówki. Karol zobaczył, że dużo zębów już nie ma. Na tych, które zostały pełno było czarnych plam. Wystraszony patrzył w lustro. Wróżka-Zębuszka przesunęła wskazówki o ostatnie 15 minut. Karol był przerażony. Zobaczył, że nie ma ani jednego zęba.

„Nieeeee!” – krzyknął głośno i zakrył rękami usta. Nagle zobaczył, że wokół jest ciemno, a on siedzi we własnym łóżku. „Ooo! Jak dobrze! To tylko sen! – powiedział do siebie Karol. Zerwał się z łóżka, popędził do łazienki i długo, długo szorował zęby.

Od tej pory szczotkował zęby codziennie i bardzo dokładnie.

Zabawa na 102 – Przebieranki

Ho, ho, to bardzo dobrze pamiętam z własnego dzieciństwa – jak dla mnie: najlepsza zabawa! Albo najpierw kompletujecie garderobę i dopiero wybieracie postaci, za które będziecie się przebierać, albo najpierw myślicie, w kogo za chwilę przeobrazicie się, a dopiero potem ruszacie w poszukiwaniu odpowiednich dodatków. Uwaga! Nie wolno brać części garderoby mamy, taty lub innych domowników bez pytania! Wystarczy poprosić, a z pewnością otrzymacie pozwolenie. Ale, do dobrej zabawy nie wystarczy samo przebranie się – wejście „w skórę”, trzeba jeszcze odegrać swoją nową rolę – przedstawić się.

Nasze powiedzonka

PIES OGRODNIKA

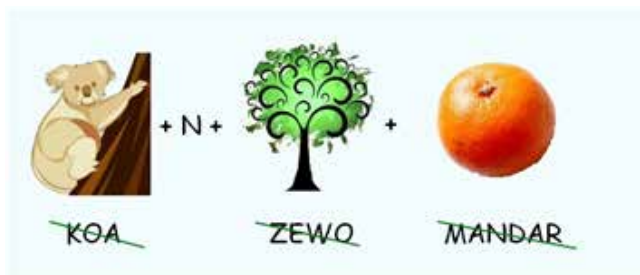

Pies ogrodnika to inaczej określenia kogoś, kto sam nie skorzysta i drugiemu nie da.

W bajce Ezopa „Pies i konie” pies siedzi w żłobie i nie dopuszcza koni do owsa, którego przecież sam nie jada.

Powstała również komedia „Pies ogrodnika” Lope de Vegi, w której tym „psem” jest piękna i bogata hrabina Diana de Belflor. Gdy dowiedziała się o uczuciach łączących jej sekretarza Teodora z jej dwórką Marcelą, ogarnięta zazdrością, oświadcza mu się, aby go po chwili odtrącić jako człowieka z nizin, a potem znów pragnąć

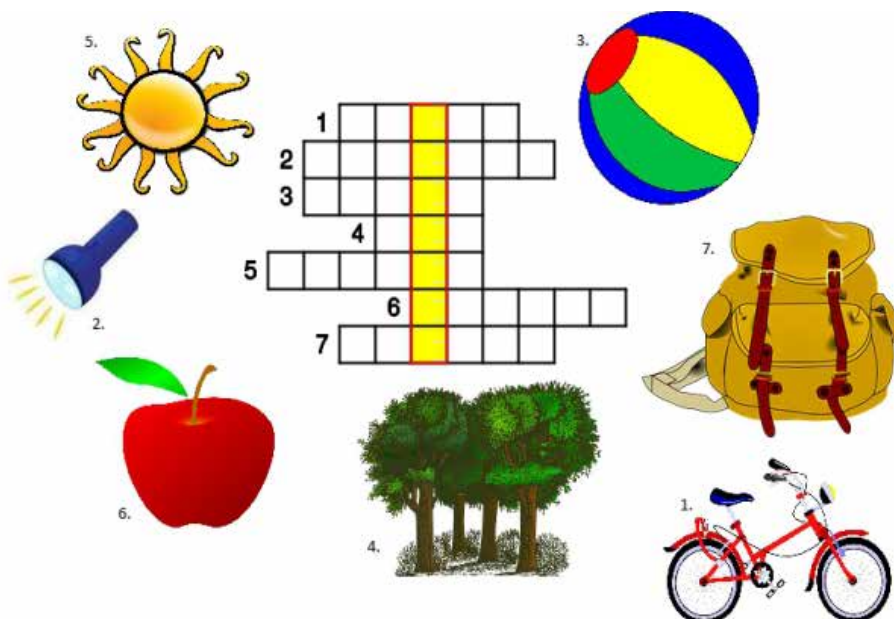
SŁODKI REBUS

Dopasujcie pary ze znanych wam bajek

☐	Ken	☐	Lolek
☐	Maja	☐	Barbie
☐	Bolek	☐	Filemon
☐	Bonifacy	☐	Kaczor Donald
☐	Rumcajs	☐	Daisy
☐	Gucio	☐	Hanka

KRZYŻÓWKA

Oto ciekawostki, które pewnie do niczego Wam się nie przydadzą, ale można się nimi pochwalić w towarzystwie

CZY

WIESZ,

ŻE...

- najstarszymi roślinami na ziemi są paprocie: najmniejsza ma ok. 5 cm, największa - drzewiasta 20 m, są też paprocie pnące i pasożytnicze;
- najstarszym organizmem wielokomórkowym jest krzew kreozotowy, który ma 12 tysięcy lat;
- pojedynczą komórkę można zobaczyć gołym okiem? Jest nią np. cząstka łodygi trzciny. Ale też i zwykłe jajko.

NOC ŚWIĘTOJAŃSKA

2023

23

GODZ. 20.00

PARK PAŁACU BALIŃSKICH W JASZUNACH
CZERWCA

PROGRAM

ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA
ZNAD MEREZANKI

ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA
GROMADA

ROMSKI ZESPÓŁ
SARE ROMA

ZESPOŁY
ART OF MUSIC
BUBLICHIKI (POLSKA)

DYSKOTEKA
DJ JERIOMAS

Organizator:

Sponsorzy:

Partner:

Projekt jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za granicą 2023

Krzyżówka

Kłamstwo, zmyślenie Koczownicze	▼	Żyje pod Akropol- em	▼	Mafia, szajka	▼	Zmarzlik lub Arfukowicz W zalotach u Zabłockiego	▼	Fair-... uczciwa gra	▼	Tatarskie wojsko
Dopust znad Nilu	▶			4		Przelotny romans	▶	13		
Morska kieruje do portu	▶								Czart, diabeł	Daje zdrowe mleko
▶						Zarzuca sieci na łowisku				
Rządził za króla Drzewo owocowe	▶					Rzeźbi w drewnie		Blue ... polski zespół		Kamieniem lub dyskiem
Górnik z kilofem	▶	Wiązka kwiatów		Skłodowska po mężu	▶			16		
▶						Jaglana z prosa				
Wyścigowe autko	▶	Jurek, dyrygent WOSP		Wyspy z Kubą		Odgłos karabinu maszynowego		Sienkiewiczowski pies	Bilet na cykl imprez	Każda potwora go znajdzie
▶						Przewodź jej guru				
Nalepka na szybie auta	▶			7				Na głosy elektoratu		Polska grupa rockowa
Irlandzki wśród psów	▶					Pijacka rozróżba		12		
▶										
8						Brzmi w kapeli ludowej				
Londyńskie centrum	▶	Trujący tlenek węgla		Jan z kabaretu „Pod Egidą”		Rybka z filmu Ogólnokrajowy zjazd harcerzy		15		
▶						Hamuje ruch uliczny				
Dawniej: zgoda, aproba Kiedys z taśmą VHS, muzyką	▶			45 minut w szkole		Gwałtowne zbliżenie się do kogoś lub czegoś		W niej dane redakcji	Juliusz, polski batalista	Automat z bębniem
Kolorowa zabawka optyczna	▶							10		
▶										
6						... von Bismarck				Długowłosa kot
Klasa jachtu Bicz z rączką	▶	Finisz, koniec czegoś								3
▶										
						Do zatykania butelki				
Halucynacja, złuda	▶	„Prezent” od kukułki						11		
▶										
						Efekt brawurowej jazdy				
5				9						17

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 15-16 CZERWCA

Poziomo: RUGIA - KAROL - PARA KRÓLI - WARAN - INDIK - PUZDRO - ŚCIANKA - CAŁOŚĆ - KLAUS - AORTA - KOKAINA - TANGO - YSTAD - NUTKA - KOLASA - LOARA - ERWIN - SKRYTKA - NANA - RAKSA - MESSI - WATSON - BEZMIAR - BITWA - PIERZE - ARIA - DARCY - BEJCA - RZEMYSK - ZNAK - NAWA

Pionowo: BRAWURA - OTWOCK - E-BILET - URAZ - ŁĄKA - RESET - GARDŁO - ANNAŁY - SZWACZ - IKAR - ŚMIGUS - TRIMARAN - MARNOŚĆ - NOTATKA - AKWAPARK - KLINIKA - YALE - SARI - KAIN - ALOES - ORNAT - EDEN - DENAR - TRAWA - SZRAMA - ŻORY - KUTIA - RINGO - ZRYW - KRASA - DIANA - NIECKA

Hasło: Lanberry Waniliowe

Uśmiechnij się!

— Oszust! Podlec! Wyzywam cię na pojedynek!

— Dobrze, szpada czy pistolet?
— Szpada!

— To ja wezmę pistolet.

W przedziale w pociągu naprzeciwko starszego pana siedzi ładniutka, młodziutka dziewczyna w mini spódniczce. Mężczyzna zerka i zerka na jej nogi, w końcu mówi:

— Czy byłaby pani tak łaskawa i zakryta kolanka? I pani będzie cieplej, i ja drzeć przestanę...

— Dlaczego na polowaniu strzelał pan do swojego kolegi? — pyta sędzia na rozprawie.

— Wziąłem go za sarnę.

— A kiedy spostrzegł pan swoją pomyłkę?

— Kiedy sarna odpowiedziała ogniem...

Facet z kobietą są pierwszy raz w kasynie, stoją przy stole do ruletki, kobieta pyta:

— Jaką liczbę mam obstawić?

Facet odpowiada:

— Może postaw na taką liczbę, która odpowiada twojej liczbie lat.

Kobieta obstawiła 25. Krupier rzuca i wypada 35... kobieta mdleje.

Siedzi wędkarz nad rzeką. Podchodzi facet: — Nie widział pan tu kobitki w fioletowej sukience?

— Aaaaa... tak, jakieś 5 minut temu...

— No, to jak się pośpiesz, to ją dogonię!

— Wątpię, dzisiaj w rzece bardzo silny prąd.

Lekarz kończy badać kobietę, bierze na stronę jej męża i mówi:

— Nie podoba mi się to, jak pańska żona wygląda.

— Mi także, panie doktorze — mówi mąż. — Ale jest dobrą kucharką i świetnie radzi sobie z dziećmi.

W Sądzie:

— Ile pozwana ma lat?

— Chwileczkę, Wysoki Sądzie muszę policzyć: kiedy wychodziłam za niego za mąż miałam 20 lat, on miał 40.

To teraz, jeśli on ma 70, a ja jestem o połowę młodsza, to mam 35?

Beata Pietkiewicz: „Z taką młodzieżą nie wszystko jest stracone”

„Niezmiernie cieszy, że w dobie powszechnego laicyzowania społeczeństwa i państwa są wśród nas osoby, które nie odwracają się od Pana Boga i Biblii, a wręcz odwrotnie – inspirują się jej nauczaniem. Z taką młodzieżą nie wszystko jest stracone” – z tymi słowami zwróciła się do laureatów międzynarodowych konkursów „Mężczyzna w Biblii” i „Biblijne inspiracje” posłanka na Sejm Republiki Litewskiej Beata Pietkiewicz.

W piątek, 16 czerwca, w gmachu Sejmu RL Beata Pietkiewicz uhonorowała laureatów Międzynarodowych Konkursów Biblijnych „Mężczyzna w Biblii” i „Biblijne inspiracje”, które na zaproszenie Liceum Ogólnokształcącego nr 1 im. Jana III Sobieskiego w Oławie i Szkoły Podstawowej nr 6 im. Polskich Olimpijczyków w Oławie objęła również swoim patronatem. Laureaci zwiedzili też Sejm.

Jest to III edycja konkursu, który za swój cel obiera zainteresowanie młodzieży Biblią zarówno w aspekcie zawartych w

niej treści doktrynalno-moralnych oraz duchowych, jak też jako dzieła o ogromnym potencjale artystycznych inspiracji. Część uczestników konkursu przystąpiła do wielkiego testu ze znajomości Biblii, kolejni uczestnicy wykonywali fotograficzne ilustracje do wybranego tematu/wydarzenia biblijnego.

Bezpośrednią inspiracją do realizacji pomysłu były obrazy biblijne mistrzów malarskich z epoki średniowiecza czy renesansu. Prace mogły być wykonane w formie realistycznej bądź alegorycznej.

Uczeń sam wybierał kategorię i oznaczał swoje fotografie.

Z Litwy udział w konkursie wzięli uczniowie z Gimnazjum im św. Jana Pawła II w Wilnie, Szkoły Podstawowej im. św. Faustyny Kowalskiej w Rzeszy, Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach, Gimnazjum imienia Pawła Ksawerego Brzostowskiego w Turgielach.

Jak przyznali sami organizatorzy konkursu, Polacy z Litwy mieli silną reprezentację, co pokazują wyniki. ■

Inf. wł.

W piątek, 16 czerwca, w gmachu Sejmu RL posłanka Beata Pietkiewicz uhonorowała laureatów Międzynarodowych Konkursów Biblijnych „Mężczyzna w Biblii” i „Biblijne inspiracje” **Fot. Organizatorzy**

Ciasto z truskawkami bez pieczenia

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Ciasto jest smaczne, szybkie i nie tuczące. Robię je bardzo często, gdyż sprawdza się na każdą okazję i jest tanie. Idealne na upalne dni dla dzieci i dorosłych.

Składniki:

- 1 paczka biszkoptów podłużnych
- 1 budyń waniliowy (40 g)
- 2 łyżki z górką mąki pszennej
- 1 jajko
- 3 szklanki mleka
- 3 łyżki cukru
- 2 galaretki truskawkowe
- 3 szklanki wody wrzącej
- 600 g truskawek

Wykonanie:

Tortownicę o średnicy 25 cm wyłożyć papierem do pieczenia i ułożyć biszkopty — tak, aby pokryły całe dno. Truskawki obrać z szypulek, umyć i odsączyć na sitku. Galaretki truskawkowe wymieszać w trzech szklankach wrzącej wody i zostawić, aby wystygły. Do miseczki wsypać budyń, dodać mąkę pszenną, cukier i wbić całe jajko, dodać szklankę mleka i wszystko dokładnie wymieszać, aby

Sezon truskawkowy w pełni, dlatego nie może zabraknąć ciasta z truskawkami bez pieczenia.

■ Smaczne, szybkie i nietuczące ciasto z truskawkami Fot. autorka

nie było grudek. W garnku zagotować dwie szklanki mleka i mieszając wlewać po trochu do miski z masą budyniową. Całość przelać do garnka, w którym gotowało się mleko i mieszając cały czas zagotować, masa robi się gęsta (trzeba uważać, aby się nie przypaliła). Gorącą masę budyniową

wyłożyć na biszkopty, wyrównać i od razu ułożyć truskawki, większe można przekroić, a mniejsze zostawić w całości. Ciasto zostawić do wystudzenia. Na koniec zalać ciasto gęstniejącą galaretką, która nie może być płynna, tylko lekko ścinająca się. Ciasto z truskawkami wstawić do lodówki. ■

Ziemniaki smażone po francusku

Ziemniaki smażone po francusku są pysznym dodatkiem do mięsa, ryby, ale też mogą stanowić samodzielne danie. Są najpierw obgotowane, a następnie smażone na niewielkiej ilości oleju — tak, że nie są nasiąknięte tłuszczem. Są pyszne, z wierzchu chrupiące, a w środku miękkie i puszyste. Przepis jest prosty, a ziemniaki dużo lepsze niż frytki.

Składniki:

- 1 kg ziemniaków
- pęczek zielonej natki pietruszki
- 1-2 ząbki czosnku
- łyżeczka słodkiej mielonej papryki
- sól
- 2-3 łyżki oleju

■ Fot. autorka

Wykonanie:

Ziemniaki obrać, umyć, zalać wodą, osolić do smaku i zagotować, zmniejszyć grzanie i wolno gotować nie dłużej niż 8-10 minut, powinny być lekko twarde. Odląć wodę od ziemniaków i zostawić, aby ostygły. Młodych ziemniaków można nie obierać, tylko ugotować je w mundur-

kach. Wystudzone ziemniaki pokroić w plastry grubości 5-7 milimetrów. Na dużej patelni rozgrzać olej, włożyć ziemniaki, jedną warstwą na całe dno, dodać przeciśnięty przez prasę czosnek i smażyć mieszając od czasu do czasu drewnianą łopatką, na dużym grzaniu. Gdy ziemniaki ładnie się zrumienią (nie trwa to długo — kilka minut), dodać paprykę i chwilę jeszcze smażyć. Usmażone ziemniaki przełożyć na chwilę na tacę wyłożoną ręcznikiem papierowym, aby obciekły. Podawać gorące, posypane posiekaną natką pietruszki. Ta potrawa lepiej się udaje wtedy, gdy ziemniaki nie są zbyt miękkie, raczej powinny dochodzić w czasie smażenia na patelni. ■

Jagiellonowie"	7.00 Polonia 24	20.10 Info Kultura	Umocniony Hel.	15.30 Film dok.
13.00 Wiadomości	7.30 „Pożyteczni.pl"	20.15 „ALARM!"	Ludzie i dzieło"	16.00 „Leśni mocarze"
13.10 „Agrobiznes"	8.00 „W Polskę	20.30 Wiadomości	film dok.	16.50 „Ma się rozumieć"
13.35 „Magazyn	jedziemy"	21.00 Gość	19.45 „Flesz historii"	17.00 Informacje dnia
Rolniczy"	8.30 „Pytanie	Wiadomości	20.00 S. „Korona	17.10 „Jestem mamą"
13.50 S. dok.	na śniadanie"	21.15 „Minęła 20."	królów"	17.25 „Przyroda w
„Zwierzęta"	(11.35 „Panorama")	22.00 „Fakty czy	20.50 „Arsenał"	obiektynie"
15.00 S. „Wspaniałe	12.10 „Kamperem	kłamstwa"	21.15 S. „Polskie drogi"	17.40 „Zdrowie z bożej
stulecie"	po Południu"	22.50 „W tyle wizji"	22.30 S „Boża	apteki"
16.00 Wiadomości	12.30 S. „Barwy	23.30 „W tyle wizji	podszewka"	17.55 „Filmowe
16.20 „ALARM!"	szczęścia"	Extra"	23.20 „Historia na ten	życiorysy"
16.35 Gra słów.	13.00 Wiadomości	00.00 Info Wieczór	czas"	18.10 „Prosto
Krzyżówka	13.15 S. „Dom"	00.30 „W akcji"		o gospodarce"
17.05 S. „Dziedzictwo"	15.05 „Giganci historii"			18.30 „Zostań
18.00 „Teleexpress"	16.00 Wiadomości			żołnierzem RP"
18.20 „Jaka to	16.15 „Przystanek			18.45 Muzyczne chwile
melodia?"	Historia"			18.55 „Poczet wielkich
19.00 S. „Ranczo"	16.35 „Przyjaciele"	7.00 „Był taki dzień"		Polaków"
20.00 „Jeden z	16.45 „Olimpijski	7.02 „Informacje		19.00 Modlitwa Anioł
dziesięciu"	Kraków"	kulturalne"		Pański
20.30 Wiadomości	16.55 S. „Barwy	7.15 „Był taki dzień"		19.05 Informacje dnia
21.15 „ALARM!"	szczęścia"	7.20 S. „Najdłuższa		19.15 „Rozmowy
21.25 Eliminacje	17.25 „Nad Niemnem"	wojna		niedokończone"
EURO 2024.	17.40 „Studio Lwów"	nowoczesnej		20.25 Święty na każdy
Mołdawia-Polska	18.00 Teleexpress	Europy"		dzień
00.30 „Chiny: tragedia	18.25 S. „Pogranicze w	8.15 „Polska z bocznej		20.30 „Każdy maluch
Ujgurów"	ogniu"	drogi"		to potrafi"
film dok.	19.30 „Informacje	8.25 „Okrasa łamie		21.00 Informacje dnia
	kulturalne"	przepisy"		(wydanie główne)
	19.45 „Czym żyje	8.50 „Dzika Polska"		21.20 Modlitwa
	świat"	9.45 „Po PRLu"		różańcowa
	20.05 „Gra słów.	10.15 S. „Podróż za		21.50 „Myśląc
	Krzyżówka"	jeden uśmiech"		Ojczyzna"
8.15 „Zaginione -	20.30 Wiadomości	10.45 „Flesz historii"		22.00 Apel Jasnogórski
odnalezione"	21.20 S. „Ojciec	11.00 S. dok.		22.20 Informacje dnia
8.40 „Wydarzenie	Mateusz"	„Wszystkie kolory		23.00 „Człowiek Boga"
aktualne"	23.05 „Polonia 24"	świata"		film dok.
9.10 „Owszem	23.35 Gala XXII	11.50 „Opowieść o		23.50 Muzyczne chwile
Mazowsze"	Festiwalu Teatru	sóweczce: prawo		00.00 „Czarny sufit"
9.45, 22.50 „Informacje	Polskiego Radia	drapieźnika"		film fab.
kulturalne"	i Teatru Telewizji	film dok.		
10.15 S. „Robin z	Polskiej	12.40 „Szlakiem miejsc		
Sherwood"		niezwykłych"		6.00 Fani czterech
11.20 „Panna z mokrą		12.50 „W kotle historii"		kótek
głową" film	6.35, 11.00 Serwis Info	13.15 S. „Hotel pod		9.00 Jak to jest
obycz.	Poranek.	żyrafą i		zrobione?
13.15 S. „Pogranicze	8.10 „Jedziemy"	nosorożcem"		10.00 Skarby z szopy
w ogniu"	8.50 „Agrobiznes"	14.00 „Szerokie tory"		10.30 Walka o bagaż
14.25 „Wiśniak"	9.00 „Jedziemy dalej"	14.25 „Marusarz -		11.00 Morze złota
film dok.	9.20 „Minęła 8."	Tatrzański Orzeł"		12.00 Łowcy staroci
15.20 „Anhelli"	10.10 „Minęła 9."	film fab.		13.00 Łowcy staroci:
film krótkom.	10.40 Plan dnia	15.15 „Działo się w		renowacje
15.40 „Galeria sztuki	11.30 Serwis Info Dzień	Krakowie"		14.00 Nagi instynkt
na ekranie"	13.00 Info Raport	15.20 „Przestrzeń		przetwarzania
16.45 „Szaleńcy"	14.30 Serwis Info Dzień	pamięci"		17.00 Skarby z szopy
film fab.	16.30 Info Dzień	15.50 Informacje		18.00 Łowcy staroci
19.10 „Mazurki nad	(17.45 Info Kultura)	kulturalne		19.00 Jak to jest
Wisłą"	18.00 „Teleexpress"	16.05 „Giganci historii"		zrobione?
19.50 S. „Robin z	18.15 „Teleexpress	16.50 „Giganci nauki"		19.30 Jak to działa?
Sherwood"	Extra"	17.00 S. „Najdłuższa		20.00 Fani czterech
21.00 „Ava" film fab.	18.30 „O co chodzi"	wojna		kótek
23.20 S. „Genialna	19.00 Panorama	nowoczesnej		22.00 Morze złota
przyjaciółka"	19.20, 22.20 Serwis	Europy"		00.00 Nagi instynkt
	Info Wieczór	18.00 S. „Królewskie		przetwarzania
	19.35 „O tym się mówi"	sny"		
		19.05 „Rejon		

	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Moda na rodzinę
7.55	Nad Niemnem
8.15	Polonia 24
8.40	Dzikie serca
9.50	Zwierzaki Czytaki
10.10	Gra słów. Krzyżówka
10.35	Słownik polsko@polski
11.00	Litwa nieoczywista
11.20	Dobre historie
11.45, 21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.35	To je Borowicz. Podróże ze smakiem
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Polacy Światu
13.20	Podróże Małej i Dużej
13.45	Va Banque
14.30	Gra Warszawa
15.10	Gra słów
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Matki, żony i kochanki”
17.10	S. „Klan”
17.35	Odlotowe opowieści
17.45	Zwierzaki Czytaki
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.25	S. „Leśniczówka”
21.45	Goodbye Soviet Union
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Na sygnale”
23.45	Info Wilno
00.05	Studio Wilno
00.20	Sport
00.25	Rola życia
00.45	Kamperem po Południu
	
6.00	Hymn Republiki

Litewskiej	
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	„Śpiewam Litwę”
10.25	S. „Berlińska policja”
11.15	LRT Studio Spraw Bieżących
12.15	Dzieci tysiąclecia
13.15	Euromaxx
13.30	Kto i dlaczego?
14.00	15.00, 16.00
	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	„Przyjazna Litwa”
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wiadomości Rowerowe
22.00	S. „Wikingowie”
22.50	S. „Cicha droga”
23.45	S. „Soko Leipzig”
	
6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Od...do...
20.30	Pani chłopka
21.30	Wiadomości
22.30	„Pacjent zero” dramat
00.15	S. „Czarna lista”
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Dzieci Tysiąclecia
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Widokówki z podróży
8.30	Wiara i życie

9.05	Dzień dobry, Litwo
11.30	Jesteśmy z Ukrainy
12.00	W sercu Litwin
13.00	Nadzieja po obu stronach Atlantyku
13.30	Euromaxx
14.00	Galowy koncert operowy II Międzynarodowego Festiwalu w Kłajpedzie
15.20	Fokus
15.45	S. „Berlińska policja”
16.35	7 dni Kowna
17.05	Niezapomniane Wilno
17.15	Igrzyska Europejskie. Lekka atletyka
21.00	Koncert Asmika Grigoriana i Karla-Magnusa Fredrikssona
22.45	Legendy. Dziś i na zawsze
23.40	Widokówki z podróży
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
	
6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Szaleni sąsiedzi”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Kobieta niczyja”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	S. „Szaleni sąsiedzi”
20.30	S. „(nie)Wszystko wliczone”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Kolacja” dramat
01.00	S. „Nocny recepjonista”

	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50	S. „Czapla”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.30	S. „CSI. Miami”
11.35, 17.30	S. „Policja Chicago”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
17.00	Dzień info
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „S.W.A.T.”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Strażnik granicy” thriller
22.55	„XX” film fab.
01.25	S. „S.W.A.T.”
	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Litewskie szkoły
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Zwroty losu”
11.00, 21.25	S. „Cyganczka Lala”
12.00	W świecie koszykówki
12.30	Stop linia
14.00	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	S. dok. „Morderstwo od pierwszego wejrzenia”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Stop linia
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
	
5.40	S. „Hawaii 5.0”
6.30	S. „Anatomia prawdy”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”

9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30	S. „Współczesna rodzina”
12.30	„Talenty Wielkiej Brytanii”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
17.00	S. „Anatomia prawdy”
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
19.00	S. „Współczesna rodzina”
20.00	S. dok. „Boliwia. Śladami koki”
21.00	„Zakon” film fab.
22.55	S. „Elementary”
23.50	S. „Yellowstone”
	
6.00	S. „Kadin”
7.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Straż Przybrzeżna”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
17.00	„Rodzinne melodramaty”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Police de Caractères”
01.00	S. „Spirala”
	
6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Klan”
7.30	S. „Leśniczówka”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Otrzyście już ży!”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”

9.40 S. „Ranczo”	Sherwood”	19.00 Panorama	16.45 „Działo się w Krakowie”	film dok.
10.40 S. „Komisarz Alex”	21.00 „W trzy miesiące dookoła świata” film fab.	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	16.45 „Giganci nauki”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
11.35 S. „Ojciec Mateusz”	22.35 „Informacje kulturalne”	19.35 „O tym się mówi”	17.00 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”	15.20 Muzyczne chwile
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	23.05 „Zapał” film dok.	20.10 Info Kultura	17.55 „Działo się w Krakowie”	15.30 „Mazurskim szlakiem piękna stworzenia”
13.00 Wiadomości	00.40 „Jazz.pl”	20.15 „ALARM!”	18.00 S. „Królewskie sny”	16.00 „Moja wyspa wiary” film dok.
13.10 „Agrobiznes”		20.30 Wiadomości	19.00 „Historia polskiego sportu”	16.50 „Ma się rozumieć”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”	7.00, 23.05 „Polonia 24”	21.00 Gość Wiadomości	19.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	17.00 Informacje dnia
13.50 S. dok. „Zwierzęta”	7.30 S. „Perły Bałtyku”	21.15 „Minęła 20.”	19.55 „Był taki dzień”	17.10 „Na zdrowie”
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	8.00 „Qulszoł”	22.00 „Nie da się ukryć”	20.00 S. „Korona królów”	17.30 „Ojcowie Niepodległości” reportaż
16.00 Wiadomości	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	22.50 „W tyle wizji”	20.50 „Arsenał”	18.00 „Po stronie prawdy”
16.20, 21.15 „ALARM!”	12.10 „Studio Lwów”	23.30 „W tyle wizji Extra”	21.15 S. „Polskie drogi”	18.50 Muzyczne chwile
16.35 Gra słów. Krzyżówka	12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia”	00.00 Info Wieczór	22.40 S. „Boża podszewka”	18.55 „Poczet wielkich Polaków”
17.05 S. „Dziedzictwo”	13.00 Wiadomości	00.30 „W akcji”	23.35 „Wojownicy czasu”	19.00 Modlitwa Anioł Pański
18.00 „Teleexpress”	13.15 S. „Ojciec Mateusz”			19.05 Informacje dnia
18.20 „Jaka to melodia?”	15.00 „Polska Norwida”	7.00 „Był taki dzień”		19.15 „Rozmowy niedokończone”
19.00 S. „Ranczo”	16.00 Wiadomości	7.02 „Informacje kulturalne”		20.25 Święty na każdy dzień
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.20 S. anim. „Agatka”	7.15 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”		20.30 S. anim.
20.30 Wiadomości	16.30 S. anim. „Mami Fatale”	8.15 „Okrasa łamie przepisy”		21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.25 Igrzyska Europejskie Kraków 2023	16.40 „GO - TU - JEMY”	8.45 S. dok. „Dzika Polska”		21.20 Modlitwa różańcowa
00.10 „Zadanie specjalne” film akcji	17.25 „Kierunek Zachód	9.35 „Po PRLu”		21.50 „Mysząc Ojczyzna”
	17.40 „Magazyn z Wysp”	10.00 „Bezgraniczna pomoc”		22.00 Apel Jasnogórski
	18.00 Teleexpress	10.15 S. „Podróż za jeden uśmiech”		22.20 Informacje dnia
	18.25 S. „Pogranicze w ogniu.”	10.45 „Przeczytaj mi tę historię”		23.00 „Polityka” spektakl
	19.30 „Informacje kulturalne”	10.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”		00.40 Muzyczne chwile
	19.45 „Czym żyje świat”	11.00 S. dok.		
	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	11.50 „Saga prastarej puszczy”		6.00, 20.00 Fani czterech kótek
	20.30 Wiadomości	12.40 „Działo się w Krakowie”		9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
	21.20 S. „Blondynka”	12.45 „W kotle historii”		10.00 Skarby z szopy
	23.35 „Lato, muzyka, zabawa”	13.15 S. „Hotel pod żyrafą i nosorożcem”		10.30 Walka o bagaż
		13.55 „Był taki dzień”		11.00 Fani czterech kótek
	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	14.00 „Jeden dzień z życia baletnicy Teatru Wielkiego w Petersburgu”		12.00 Łowcy staroci
	8.10 „Jedziemy”	14.25 „Historia na ten czas”		13.00 Łowcy staroci: renowacje
	8.50 „Agrobiznes”	14.30 „Śląscy bohaterowie - historia III Powstania Śląskiego”		14.00 Ocalić dom
	9.00 „Jedziemy dalej”	15.20 „Arsenał”		16.00 Zarobić na kamperach
	9.20 „Minęła 8.”	15.45 Informacje kulturalne		17.00 Skarby z szopy
	10.10 „Minęła 9.”	16.00 „Giganci historii”		18.00 Łowcy staroci
	10.40 Plan dnia			19.30 Jak to działa?
	11.30 Serwis Info Dzień			22.00 Gwiazdorskie fury
	13.00 Info Raport			23.00 Sposób na remont
	14.30 Serwis Info Dzień			00.00 Nagi instynkt przetrwania
	16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)			
	18.00 „Teleexpress”			
	18.15 „Teleexpress Extra”			
	18.30 „O co chodzi”			

LETNIA SZKOŁA ARTYSTYCZNA

Zajęcia poprowadzi malarka, pedagog
Anna Szpadzińska-Koss.

CENTRUM KULTURY W SOLECZNIKACH
03-14. 07. 2023

Cena – 15 euro.

Organizator zapewnia materiały plastyczne.

W Letniej Szkole Artystycznej mogą brać udział dzieci od 7 lat.

Bilety do nabycia w Centrum Kultury w Sołecznikach.

Sołecznikai rajono savivaldybės
kultūros centras

Więcej informacji: tel. +370 603 14487, solcininkai.kultura@gmail.com

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis).
Tel. 8 688 56 717

Um
UTENOS MĖSA
DROGO SKUPEJE BYDŁO
8 620 33544
Płaci od razu!

INFORMACIJA APIE PARENGTUS IR PATEIKTUS TVIRTINTI MAGISTRALINIŲ DUJOTIEKIŲ VIETOVĖS KLASIŲ TERITORIJŲ PLANUS

Informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos (toliau – LR) specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, LR energetikos ministro 2020 m. **spalio 13 d.** įsakymu Nr. 1-339 patvirtintu Elektros tinklų, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių), skirstomųjų dujotiekių, šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų, magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijų planų rengimo (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) ir tvirtinimo tvarkos aprašu, yra parengti ir LR energetikos ministrui pateikti tvirtinti Vilniaus miesto ir rajono savivaldybių teritorijose esančių magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijų planai (toliau – Planai).

Plano iniciatorius: AB „Amber Grid“, Laisvės pr. 10, LT-04215 Vilnius, kontaktinis asmuo Irma karosaitė tel. +37069907887, el.p. i.karosaite@registrucentras.lt.

Plano rengėjas: VĮ Registrų centras, Lvivo g. 25-101, LT-09320 Vilnius, kontaktinis asmuo Evaldas Lukša tel. +37065913447, el.p. evaldas.lukša@registrucentras.lt.

Tikslas – parengti, tenkinant viešąjį interesą, Vilniaus miesto ir rajono savivaldybių teritorijoje esančių magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijų planus. Susipažinti su parengtais ir pateiktais tvirtinti Planų sprendiniais galima Planų iniciatoriaus internetinėje svetainėje <https://www.ambergrid.lt/skelbimai/682>

Zam. 2083

Hotel w Wilnie
na sezon turystyczny zatrudni
dyżurnego administratora
Wymagania: znajomość języka polskiego oraz angielskiego (podstawy).
Wynagrodzenie: około 100eur za dobę
Tel. 8 699 54718

Wiecej niż **20** lat doświadczenia
Plastikowo-aluminiowe OKNA, DRZWI
PODKOSZONE DRZWI GARAŻOWE
Od **189€**
Tel.: 8-616-46655, 8-640-22992
www.manonamukas.lt

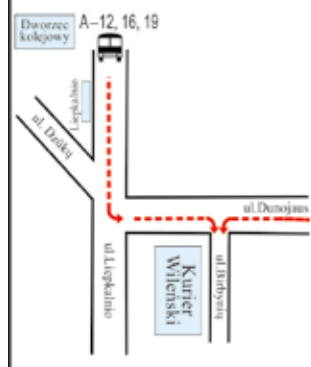
KURIER WILEŃSKI

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Vilnius, Birbinių 4A,
2 pietro, 12 gabinet
tel./faks. +370 5 260 84 44,
e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz.
8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Przy zamówieniu dwóch drobnych ogłoszeń trzecie gratis

Pasirūpink atliekomis tinkamai

Išvežame seną buitinę techniką ir elektroniką visoje Lietuvoje **NEMOKAMAI**. Kreipkitės į „Man rūpi rytojus“ komandą **tel. 8 600 90030** arba registruokite nemokamą išvežimą www.manrupirytojus.lt

Gamintojų ir Importuotojų Asociacija ir VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ informuoja, kad buityje susidarancios elektros ir elektroninės įrangos atliekos bei panaudotos baterijos ir akumuliatoriai iš gyventojų surenkami šiose vietose:

- Draugystės g. 4a, Valčiūnų km., Vilniaus r. (UAB „Terra recycling“)
- Terminalo g. 2, Kuprioniškių km., Vilniaus r. (UAB „Terra recycling“)
- Vilniaus g. 16B, Mickūnai, Vilniaus r. (UAB „Draconis“)
- Vilniaus g. 16B, Mickūnai, Vilniaus r. (UAB „Lūsta“)
- Sudervės g. 9, Avižieniai, Vilniaus r. (UAB „Man rūpi rytojus“);
- Kalvinės g. 1, Sužionių k., Sužionių sen., Vilniaus r. (UAB „Man rūpi rytojus“)
- Geležinkelio g. 15, Bezdony, Vilniaus r. (UAB „Man rūpi rytojus“)
- Šv. Jurgio g. 13, Buivydžių pirmas k., Vilniaus r. (UAB „Man rūpi rytojus“)
- V. Sirokomsės g. 38, Nemėžis, Vilniaus r. (UAB „Man rūpi rytojus“)
- Švenčionių g. 112, Nemenčinė, Vilniaus r. (UAB „Meteko“)

Buityje ir įmonių veikloje susidarancias elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, padangų, alyvos, tepalo, kuro ir oro filtrų, amortizatorių atliekas būtina rūšiuoti, rinkti atskirai ir perduoti atliekų tvarkytojams. Nenaudojami automobiliai kelia grėsmę aplinkai, todėl turi būti atiduodami perdirbimui. Taip bus užtikrinta, kad juose esančios kenksmingos medžiagos nepatektų į aplinką. **Asmenys pageidaujantys, kad iš jų būtų geriausiomis sąlygomis surenkamos aukščiau minėtos atliekos, gali kreiptis tel. 8 600 90030 arba el. paštu atliekos@gia.lt.**

(Zam. 2082)

Dziki przeszukiwały plecaki wczasowiczów

Dziki na plaży w Trójmieście przestają być nietypowym widokiem. Coraz częściej można zobaczyć je wśród wczasowiczów. W sieci pojawiło się kolejne nagranie, na którym oglądamy dwa dorosłe osobniki, którym towarzyszy stado rozbrykanych warchlaczków. Zwierzęta dokładnie przeszukują pyskami plecaki turystów. Internauci są podzieleni. Część z nich staje po stronie zwierząt, argumentując to faktem, że dziki na ulicach, w parkach czy na plaży będą coraz częstszym widokiem. Inni natomiast uważają, że sytuacja wymknęła się spod kontroli, locha w obronie młodych może zaatakować człowieka.

Fot. Pixabay.com

Ogromna grzywna za oblizanie miski

Znana w Japonii sieć restauracji serwujących sushi pozwała jednego ze swoich gości. Prawnik reprezentujący firmę chce, by młody chłopak zapłacił milionowe odszkodowanie. Wszystko z powodu nagrania, które opublikował w mediach społecznościowych. Na nagraniu widać anonimowego nastolatka, który oblizał butelkę sosu sojowego. Blondwłosego chłopak również przesunął językiem po jednej z miseczek. Oblizane naczynie odstawił następnie w miejsce, gdzie powinny stać wyłącznie czyste talerze. Filmik pojawił się w sieci kilka miesięcy temu i miał być formą żartu. Dowcip nastolatka zdecydowanie nie rozbawił właścicieli sieci restauracji Sushiro. Prawnik reprezentujący Sushiro złożył pozew do sądu w Osace. W piśmie przeczytać można, że po zamieszczeniu w Internecie nagrania, restauratorzy ponieśli dotkliwie straty finansowe. Mieli być też zasypywani wiadomościami, których autorzy zarzucali im brak poszanowania dla zasad higieny.

Ile powinna ważyć stewardesa?

Na początku czerwca linie lotnicze Hainan Airlines wydały wytyczne dla swojego personelu pokładowego. Według nowych przepisów, stewardesa zostanie natychmiast „uziemiona”, jeśli o 10 proc. przekroczy „standardową wagę”. Wytyczne zawierają wzór do obliczania indywidualnego limitu wagi z uwzględnieniem wzrostu. Według nich standardową wagę personelu pokładowego oblicza się, odejmując 110 od wzrostu w centymetrach, czyli dla osoby mierzącej 165 cm standardowa waga to 55 kg. Stewardesy, które przekroczą limit o ponad 10 proc., mają dostać czasowy zakaz lotów.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

Motocyklowe mistrzostwa to nie tylko zawody, ale także wielkie święto dla całej rodziny, podczas którego można obejrzeć spektakularne widowisko akcji Fot. Karolina Gudžiūnienė, ELTA